

УМОВЫ ПАПІСКІ:

На 1 год — 80 руб.; на 3 м-цы — 2 р. 60 к.; на 6 м-цаў — 5 р.; на 1 год — 9 р. 75 к.

ПАТА ЗА АБВЕСТКІ:

За радок непарналі (пазля тэксту) — 50 кап. Ішагародня — 1 р. Паспорд тэксту ў два разы даражэй.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту камуністычнае партыі (большавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. канторэ

1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дзень тэлефон № 10-74. 2) Сяратар рэдакцыі — ад 12 да 2-оо гадзін дзень, тэлеф. № 6-19. 3) Начны рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.

Аўторак 30 Кастрычніка

1928 г.

№ 251 (3053)

Конт асобнага нумару ўсёды 5 кап.

Год выдання дванаццаты.

Ушанаваньне тав. М. Н. Пакроўскага ў Вялікай залі кансэрваторыі 25-X-28 г. у Маскве

НА ЗДЫМКУ: тав. Пакроўскі адназвае на прывітаньні

„Чорная пятніца“ нямецкіх рабочых

Здрада эсдэкаў і прафбюракратаў расчысьціла шлях для наступу капіталу

Забастоўка ў Гамбургу спынена

БЭРЛІН, 28. Пасьля 10-дзённага барацьбы з прадпрыемцамі, паліцыяй, сацыял-дэмакратычнаю партыяй і рэфармісцкімі лідэрамі прафэсіяў гамбургскія партыяныя рабочыя ўчора спынілі забастоўку, каб не дапусьціць крывае сутычкі, якая правакуецца ітэрэйбрахэрскаю палітыкаю нямецкае сацыял-дэмакратычнае партыі.

Наступ на заробаток тэкстыльшчыкаў

БЭРЛІН, 28. Пасьля паражэньня 50.000 бастуючых тэкстыльшчыкаў Мюнхэн-Гладбахскага раёну, выкліканага пастановаю грацейскае інстанцыі, прадпрыемцы тэкстыльнае прамысловасьці пачалі новае наступленьне.

Галоча ангельскіх гарнякоў

ЛЭНДАН, 29. Становіцца гарнякоў у большасьці каменна-вугальнае раёнаў Англіі ўвесь час пастаршыцца з прычыны нізкага ўзроўню зорнасьці. У горах Уамбуане (Торкшыр) звыш 500 дзяцей гарнякоў з-за адсутнасьці абутку не наведваюць школу.

50.000 даляраў ад банкіра на барацьбу з левымі

НЬЮ-ЁРК, 28. Орган камуністычнай партыі „Дэйлі Уоркер“ паведамляе, што банкір Гербэрт Леман унёс 50 тысяч даляраў у фонд абароны рэфармісцкага саюзу краўцоў. Фонд створан для фінансаваньня барацьбы рэакцыйнае верхавіны з левым рабочым рухам.

Мізэрная падачка мэталістам

БЭРЛІН, 27. Трацейскі судзьдзя вынес рашэньне па канфлікту ў рэйнска-вэстфальскай цапкай прамысловасьці, дзе абвешчан лёкаўт 230 тысяч мэталістых з 1-га лістапада. Рашэньне прадугледжвае павялічэньне зарплат на 6 пфэнігаў у гадзінку і на два пфэнігі рабочым зьдэльных работ.

Наступ на заробаток тэкстыльшчыкаў

БЭРЛІН, 27. Пленарны сход фабрычна-заводакіх камітэтаў тэкстыльнае прамысловасьці ў Мюнхэн-Гладбаху, з прычыны зрыву забастоўкі лідэрамі хрысьціянскіх прафсаюзаў, пастановіў аднавіць работу, але разам з тым не дапусьціць ніякіх рэпрэсій, а таксама звыжэньня зарплаты і павялічэньня рабочага дня.

Вопыт кантрактацыі

Надаўна Эканомнарада заслухала даклад аб выніках праведзенай у Беларусі кантрактацыі тэхнічных культур увесну блгучага году. Бягучы год, па сутнасьці, быў першым годам, калі мы ўжылі гэту новую форму сувязі прамысловасьці з сельскай гаспадаркай — кантрактацыю пасеваў.

І ўсё-ж вынікі гэтае практыкі, ня глядзячы на павізню справы, трэба прызнаць наогул здавальняючымі. Праверка засеваў кантрактаваных плошчаў, праведзеная Белсельсаюзам, дала наступныя вынікі ў адносінах пляну: на ільну-валакіне засеяна 95 проц., на ільну-семі — 93,5 проц., на ячмені — 94 проц. і на бузьбе — 95 проц.

Якія сацыяльныя групы вёскі ўдзельнічаюць у кантрактацыях? І на гэта пытаньне праверка Белсельсаюзу дае станоўчы адказ: 43,8 проц. складаюць бядняцкія гаспадаркі, 51,9 проц. — сярэдняцкія і толькі 4,3 проц. — заможныя. Калектыўныя гаспадарні, як гэта ня дзіўна, надзьваічна слаба ўцягнуты ў кантрактацыю: толькі 30 проц. з агульнага ліку калгасаў закантрактавалі свае пасевы.

Ва ўсякім выпадку практыка мінулага году дае поўнае права справу кантрактацыі ўсё больш і больш пашыраць. Правільна робіць Эканомнарада, калі на 1929-ты год у кантрольных лічбах прадугледжвае значнае пашырэньне плошчаў пад кантрактацыю тэхнічных культур. Кантрактацыя прадэталіла вельмі значныя магчымасьці для сырыяччага ўздзейнічання прамысловасьці на нашу адэталую сельскую гаспадарку.

Новы замах на Тодара Паўлава ў турме

МАТКА, ЖОНКА І ДЗЕЦІ ПАЎЛАВА ВЫКРЫВАЮЦЬ БАЎГАРСКІЮ АХРАНКУ

Матка, жонка і дзеці выдатнага баўгарскага вучонага Тодара Паўлава, які знаходзіцца ў Сьлівенскай турме (Баўгарыя) і засуджаны да 12 год катаргі за ўдзел у камуністычным руху, зьявіліся з лістом у рэдакцыі баўгарскіх рабочых газэт з выкрыцьцём новае спробы замаха на Паўлава.

Замах гэты быў арганізаваны некалькі дзён назад адміністрацыяй турмы, якая для гэтага падкупіла крымінальных арыштантаў. Тав. Паўлава тоды удалося выратавацца ад сьмерці.

Гэты замах — ня першы. Знаходзячыся ў Плаўдзійскай турме, т. Паўлаў накіраваў да баўгарскага ўраду вядомы «адкрыты ліст», у якім выкрыў плян яго забойства, што падрыхтоўвала адміністрацыя турмы, называючы імяны вабод і іх нагхніцеляў. Вынікам гэтага папшмейшага ў свой час лісту зьявіўся пераход т. Паўлава ў Сьлівенскую турму, дзе яго жыцьцё эпоў цагражае небяспечна.

Крызавая дэманстрацыя ў Францыі

ПАРЫЖ, 28. Одныя ў Поне (на паўднёвым захадзе Францыі) адбылося адкрыцьцё помніка былому прэзыеру Эмілю Комбу, кабінэт якога правёў закон аб адлучэньні царкаў ад дзяржавы. (Коль быў прэзыерам у 1902-05 г. і.). У часе адкрыцьця помніка адбыўся рад сутычак, выкліканых дзейнасьцю кучкі фалістыя, якія прававалі закідаць помнік гравьёю. У сутычцы 4 жандары паранены, адзін з дэманстрантаў забіты і адзін перанены. 40 дэманстрантаў арыштавана.

На хочучь плаціць на ангельскія ўзброеныя

ЛЭНДАН, 28. Як паведамляюць з Сінгапуру (ангельская калёнія ў Індакхітаі), тамтэйшая кітайская каўхаліа рэвалюцыя-прагэсту супроць пералажэньня на мясцовае насельніцтва выдаткаў на пабудову сінгапурскай ваенна-морскай базы. Насельніцтва лічыць, што сінгапурская ваенна-морская база прадназначана для абароны ангельскіх марскіх шляхоў і непатрэбна для мясцовай абароны.

ПАЗШ ня хочучь браць удзелу ў плянах Англіі

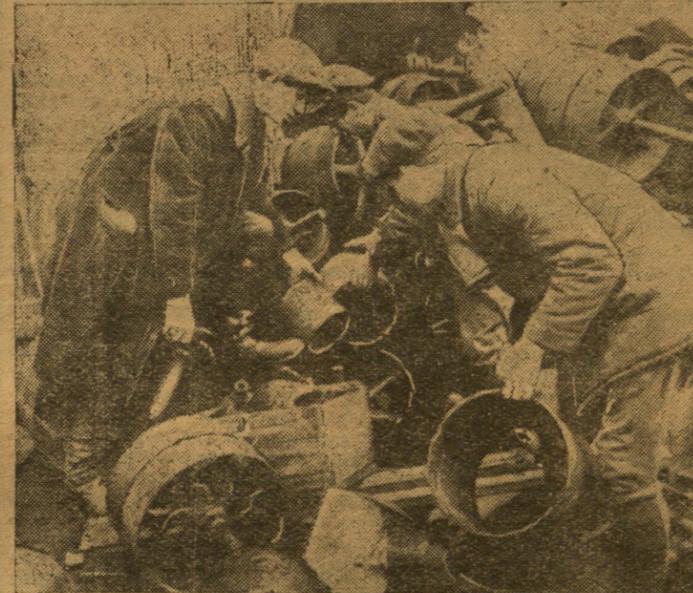
Яны — за „свабоду рук“

НЬЮ-ЁРК, 28. Як паведамляе Ньў-Ёрк Геральд Энд Трыбюн, Кулідж абьярае ваяву рэдактара „Таймс“ Сьціда (выдатны дзеяч ангельскае кансэрватыўнае партыі, адзін з галоўных кіраўнікоў ваеннай прапаганды Англіі ў часе вайны), які ваявіў на днях у Бірмінгаме, што ПАЗШ падтрымаюць блёкаду Лігі Нацыяў супроць краіны, якая парушыць дагавор апошняй.

„Ньў-Ёрк Геральд Энд Трыбюн“ перадае, што Кулідж катэгарычна адкідае правільнасьць заявы Сьціда, Кулідж, па словах карэспандэнта, ваявіў, што ПАЗШ не абавязваліся падтрымаць блёкаду, якую абьявіла Ліга Нацыяў.

Кулідж далей вазначыў, што пакт Келёга таксама не абавязвае ПАЗШ да якіх-небудзь дзеяньняў. Парушэньне пакту Келёга не павінна выклікаць якіх-небудзь дзеяньняў, з толькі вызывае ўмоўленьня бакі ад прынятых на сябе абавязкаў, ня прадрашаючы іх далейшую палітыку.

„Тыдзень сталі і жалеза“

НА ЗДЫМКУ: камсамольцы Рагосна-Сіманаўскага раёну (Масква) на суботніку па зборы мэталю па дварах фабрык і заводаў.

Па Савецкім Саюзе

„Будзем змагацца за сусьветную рэвалюцыю“

КІЕЎ, 29. Рабочыя Кіеву атрымалі ліст ад групы рабочых гамбургскіх вэрфлі, якія наведзілі СССР у дні Кастрычнікавых урачыстасьцяў. Гамбургскія рабочыя ў сваім лісьце, паміж іншым, пішуць: «Вітаем рабочую клясу СССР з надыходзячым вялікім сьвятаям Кастрычніка. Шчыльнай згуртуем рады. Палпеч будзем змагацца на барыкадах за сусьветную рэвалюцыю».

Закончана пабудова дому-гіганту ў Харкаве

ХАРКАЎ, 29. Скончана пабудова грандыёзнага будынку дзяржпрамысловасьці. У новы дом-гігант пераляжэюць амаль што ўсе наркаматы Украіны, банкі, трэсты і інш. установы. Конт дому — 14 мільёнаў руб. Урачыстасьць адкрыцьця дому прыставаана да 11-ай гадавіны Кастрычніка.

Зацьвяджэньне тав. Ульянава

МАСКВА, 29. Саюзны Саўнарном зацьвядзіў упоўнаважаным Наркам Замежных Спраў пры Саўнарнаме СССР тав. Ульянава.

Ушанаваньне т. Томскага

МАСКВА 27 кастрычніка пленум УсеЦСПС ушанавалі т. Томскага з прычыны 10-ці годзьдзя прамываньня яго на пасту старэйшні УсеЦСПС.

Тав. Мельнічанскі выступіў у прамовай, у якой даў агульную ахарактарыстыку дзейнасьці т. Томскага, як кіраўніка савецкага прафрэнту. З кароткім адказным словам выступіў тав. Томскі, якога пленум сьціў чарачай асацыяй.

Пленум УсеЦСПС настанавіў: назваць новабудуючыся радзій-станцыю Усе ЦСПС імям М. Ш. Томскага, устанавіць у вышэйшых навучальных установах пры сьціпандыі імя М. Ш. Томскага для рабочых.

На ранішнім пасяджэньні пленуму УсеЦСПС 27 кастрычніка адбыліся спрэчкі на дакладу т. Мельнічанскага аб вылучэньне.

На вчэрнім пасяджэньні быў заслухан даклад заадыччыха калектыўнага УсеЦСПС т. Дурэінава аб клубным будаўніцтве. Па дакладу адкрыліся спрэчкі, якія будучы працягнуцца 28 кастрычніка.

жаконтрактна свае пасены. Гэта нялічлівае і праведзенай кампаніі, які трэба як мага хутчэй зжыць.

Пытаньне аб рэалізацыі прадуктаў з кантрактаных пласччаў. На гэта цікавае пытаньне пакуль яшчэ адказу няма па тэй прычыне, што ў зьвязку з зацяжкай уборкі ўраджаю гэта рэалізацыя такома зацягваецца. Аднак, паводле некаторых даных, галоўным чынам, у

сувязі гораду і вёскі пры падтрыманьні савецкай і партыйнай грамадзасьці, пры аднаведнай увазе да гэтае важнейшае справы з боку нашых органаў і арганізацый, кантрактацыя бліжэйша не замарудзіць выявіцца, як у сэнсе інтэнсыфікацыі сельскае гаспадаркі, так і ў адносінах бесперабойнага забесьпячэньня сыродом нашай прамысловасьці.

Вітань камсамольскаму племені!

АД ЦК УсеКП(б)
Дарагія таварышы!

Цэнтральны Камітэт УсеКП(б) перадае гарачае камуністычнае прывітаньне ўсім членам ленінскага камсамолу ў дзень 10-годзьдзя заснаваньня Камуністычнага Саюзу Моладзі. 10 год барацьбы моладзі на барыкадах і палёх грамадзянскае вайны, напружанае працы пад аднаўленьнем зруйнаваных народнае гаспадаркі, ленінскай вучобы сьведчыць, што УсеЛКСМ варты прызваньня ордэн Чырвонага сьцягу, варты насьці вялікае імя Леніна.

Высока ўдзямае сьвядомасьць міжнароднага рэвалюцыйнага абавязку ў кожным юнаку, у кожнай дзяўчынне.

Камсамольцы! Мы адважалі магчымасьць будаваць сацыялізм у нашай краіне. Сацыялізм пачынае працякаць ва ўсе шчыльныя штодзённае жыцьцё. Уперадзі гады, калі ў пела і кроў жыцьця сапраўднасьці ператвараюцца чырвоныя рэвалюцыйныя аб'екты Леніна. Наперадзі-вялікія баі, які пахаваюць сусьветны капіталізм назаўсёды пад абломкамі старога ладу. Але перамогі для нас будзе лёгкімі. Капіталізм разбуран. Але караці яго ёсьць яшчэ ў глебе нашае краіны. Сацыялізм наступае ўсё з большым шалёствам супраціўляюцца і рвуцца клясыя ворагі пралетарыяту,—нэпман, кулак, сабатажнік і шквонік. На нашым шляху стаяць вялікія цяжкасьці. Пралетарыят, яго партыя, рэвалюцыйная моладзь не адступяць перад імі ад шляху пачатага ў дні вялікага Кастрычніка 1917 году.

Мінулыя 10 год нашай барацьбы і работы пад кіраўніцтвам УсеКП(б) гавораць аб тым што УсеЛКСМ ладзіць змаганьне выконваць рэвалюцыйныя задачы нашай эпохі. Вучэцца і навуцце моладзь выкрываць кілісавага ворага, блязунства і непрымірны змаганьне з ім.

Вострае збройні пралетарскае самакритыкі, наступовым правядзеньнем унутрысаваанае дэмакратыі ўдзямае вышэй тэорыю актыўнасьць мільёнаў юнакоў і дзяўчын на дапамогу партыі і пралетарскай дзяржаве.

Таварышы! Пад кіраўніцтвам партыі наперад да новых перамог і дасягненьняў.

Будаўце пільнымі супроць клясавага ворага. Будаўце заўсёды ў першых радках на ўсіх франтах будаў-

ніцтва гаспадаркі, культуры і быту, у справе арганізацыі мас. Трымайцеся і далей цвёрдай выпрабаванай палітыкі нашай партыі. Ахоўвайце, як вока, непарушальнасьць ленінскіх прынцыпаў.

Няхай жыве ланінізм!
Няхай жыве пралетарская рэвалюцыя ва ўсім сьвеце!

Прывітаньне Ленінскаму Камуністычнаму Саюзу Моладзі!
ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ
УсеКП(б).

АД ТАВ. СТАЛІНА

Ленінскі камсамол быў і застаецца маладым разэрвам нашай рэвалюцыі. Дзесяткі і сотні тысяч лепшых прадстаўнікоў маладога рабоча-сялянскага пакаленьня выхаваліся ў радох камсамолу, атрымалі рэвалюцыйны гарт і ўзліліся ў нашу партыю, у нашы рады, у нашы прафсаюзы, у нашу Чырвоную армію, у наш чырвоны флёт, у нашу кааперацыю і нашы культурныя арганізацыі, на вымену старой гвардыі бальшавікоў. Камсамолу ўдавалася гэта цяжкае задача таму, што ён вёў сваю работу пад кіраўніцтвам партыі, што ён змог надпарадкаваць усю сваю работу інтарэсам дыктатуры пралетарыяту і перамогі сацыялістычнага будаўніцтва.

Будзем спадзявацца, што камсамолу ўдасца выканаць і ўперад свой абавязак перад нашым і міжнародным пралетарыятам.

2-х мільёнаму разэрву нашай партыі—ленінскаму камсамолу—прывітаньне.

Няхай жыве камсамольскае племя!
І. СТАЛІН.

АД ПРЭЗЫДЫУМУ УсеЦСПС

МАСКВА, 27. Напярэдадні дзесятай гадавіны свайго існаваньня УсеЛКСМ атрымаў шматлікія прывітаньні ад партыйных, савецкіх і прафсаюзных арганізацый.

У прывітаньні прэзыдыуму УсеЦСПС гаворыцца: «10 слаўных гадоў увадаі. Шмат цяжкіх, але ня менш слаўных гадоў наперадзі. Прэзыдыум УсеЦСПС шле рабоча-сялянскай моладзі і яе баявому авангарду—ленінскаму камсамолу брацкія пажаданьні дружнай работы па шляху сацыялістычнага будаўніцтва, па шляху далейшага згуртаваньня шырэйшых мас рабоча-сялянскай моладзі пад сьцягам камунізму».

на ранішнім пасяджэньні 27 кастрычніка паўтарагадзінную прамову сакратара ЦК УсеКП(б) тав. Кагановіча аб чарговых задачах перабудовы кіраўніцтва камсамольскай арганізацыі. 27 кастрычніка ўвечары, пасля заключнага слова т. Мільчакова і прыняцця рашэньняў па ўсіх дэкларацыях, пленум закрыўся.

У Зах. Беларусі Арышты

— У раёне сяла Вялікі Хутар арыштаваны С. Конскі (з Вільні) па падазрэнні ў камуністычнай агітацыі сярод мясцовых рабочых і сялян. Там-жа арыштавана Роза Кропін, абвінавачаная ў дэпазіце Конскаму.

— Каля в. Стахоўшчына арыштавана двое па падазрэнні ў камуністычнай дзейнасьці.

Забастоўкі ў школах

— У яўрэйскай гімназіі ў Слоніме пачалася забастоўка настаўнікаў, якія патрабавалі 15 проц. надбавкі да зарплаты.

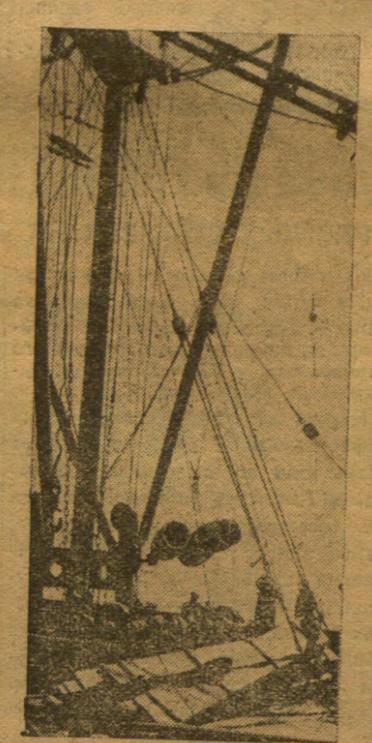
— У земляробскай школе ў Жыраво былі звольнены двое вучняў. Адаім са звольненых павесіўся з распачы. Вучні школы пастанавілі абвясціць забастоўку ў знак пратэсту проці мэтадаў школьнае дырэнцы.

42 гады катаргі

— 26-га кастрычніка акружны суд у Вільні разглядаў справу Рахілі Левінай, Тэмы Альшванг, Беняміна Цукермана (студэнтаў Віленскага унівэрсытэту). Яна Канстанчука, Эльяша Пагоды і Давыда Плоткіна. Усе яны вінаваціліся ў прыналежнасьці да КПЗБ і актыўнай камуністычнай дзейнасьці. Левіна была выпушчана пад заклад і на суд не зьявілася. Справа яе вылучана асобна.

Баранілі адвакаты: Пятрусевіч—старшыня адвакацкае рады ў Вільні і Дамброўскі з Варшавы. Ад апошняга слова падаўдны адмовіліся. Канстанчук засуджаны на 12 гадоў катаргі, Альшванг, Пагода і Цукерман—на 8 год кожны і Плоткін—на 6 год катаргі.

Карская экспэдыцыя

Частина карскай экспэдыцыі (паўночны морскі пункт) зьявілася ў Омск, перадаўшы экспартныя грузы на чужаземныя паравозы і атрымаўшы з іх імартныя тавары. Перарузка адбывалася ў Абскай губе.

На здымку: момант перарузка імартных тавараў з ангельскага паравозу «Сінглэтон Абон» на ліхтары карскай экспэдыцыі.

У ФАШЫСЦКАЙ ПОЛЬШЧЫ

Врышты дэманстрантаў у Тарнове

22-га кастрычніка ў Тарнове павінен быў адбыцца мітынг рабоча-сялянскае лядыцы. Улада забараніла мітынг. На пляцы «Пад дубам» сфармавалася дэманстрацыя, якая рушыла па месту са сьпевам «Чырвонага Штандару». Паліцыя разганяла дэманстрацыю і арыштавала 7 чалавек.

Мільённы крэдыт для гандлю з СССР

ВАРШАВА. Урад пастанавіў прадставіць таварыству для гандлю з СССР Салгольдгандаль крэдыт у разьмер аднаго мільёна долараў. Гэты крэдыт, аднак, можа быць рэалізаваны толькі ў тым выпадку, калі польскія экспартэры атрымаюць ліцэнзіі на ўвоз польскіх тавараў.

31 КАСТРЫЧНІКА—СКЛІК СОЙМУ І СЭНАТУ

ВАРШАВА, 28. Старшыня сойму і сэнату ўручан дэкрэт прэзыдэнта рэспублікі аб скліку 31 кастрычніка сесій абедзьвюх палат.

БУДАЎНІЧАЯ КАТАСТРОФА

Досыць частыя ў гэтую восень будаўнічыя катастрофы ў Заходняй Эўропе не абмінулі і Польшчы. У Пазнані на пабудове выставачных павільёнаў абвазам цяжка паранены трое рабочых.

Развал правага сельробу

Правакацыя „Кур'ера Ілюстраванага“

ВАРШАВА, 29. „Кур'ер Ілюстраваны Подзенны“ б'е трывогу з паводу развалу правага сельробу. Газэта піша: „Яго кіраўнікі Кізіякі і Чучмай маюць толькі нязначную групу асабістых прыхільнікаў. У апошні час ад правага да аб'яднанага сельробу перайшоў дэпутат ад Дубна Зяноч, які лічыўся адной з цэнтральных фігур правага сельробу“. Газэта заклікае да ўзмоцнэнае барацьбы супроць аб'яднанага сельробу, завучы яго „камунізуоючай арганізацыяй“.

15 ПРОЦ. ДАВАЕННАГА ЎЗРОЎНЮ

У сувязі з надыходам міжнароднага дня ашчаднасьці польскія газэты паведамляюць, што ў прыбліжэньні ашчаднае справы да даваеннага ўзроўня Польшча стаіць на апошнім месцы сярод эўрапейскіх дзяржаў. Уклады ў банках і касач ашчаднасьці на абшары сучаснае Польшчы перад вайною дасягалі 602 млн. далараў. На 1-га студзеня г. г. было 92,4 млн. далараў, або 15,2 проц. даваеннага ўкладу ў той час, як у Аўстрыі сабрала 23 проц., у Нямеччыне—34 проц., у Францыі—75 проц. і г. д.

Гэта заява Кузіджа характарызуе паводзіны ўрадавага колаў на працягу правыбарчай кампаніі. Урадавыя колы ўнікаюць даць дакладнае тлумачэньне пакту Келёга, імкнучыся, такім чынам, задоволіць абодвыя пільні амэрыканскае грамадзасьці—палітычную і мілітарную.

Многія лічаць, што, у выніку сьпрачак у сэнэце, ратыфікацыя пакту Келёга будзе адкладзена.

У ЛІТВЕ ГАЛАДОЎКА ў КОВЕНСКОЙ ТУРМЕ

У ковенскай турме пачалася галадоўка палітзняволеных, выкліканая пабіцьцем і вывазам у неядомым кірунку палітзняволеннага Юргуса. У адказ на галадоўку адміністрацыя турмы адабрала ад вязьняў сьнянікі і забараніла выхад на шпачы.

АРЫШТ ДВОХ САЦЫЯЛ-ДЭМАКРАТАў

У Шэўшкінах арыштаваны два літоўскія сацыял-дэмакраты—Шымкус і Краўзе. Арыштаваныя вывезены ў канцэнтрацыйны лягэр у Ворныя.

АРЫШТ ПОЛЬСКІХ ШПІЕНАў

У Вількаміры арыштаваны літоўскія паліцыі двое маскоўскіх паліцаў, абвінавачаных у шпіёнстве на карысьць Польшчы.

КАПІТУЛЯЦЫЯ ХАДЭЦКАЕ АПАЗЫЦЫІ

Сярод хадэцкае апазыцыі ў Літве заўважваецца імкненьне да згоды з урадам. Многія з апазыцыянераў назначаюцца на відныя дзяржаўныя пасады. Так, б. рэдактар хадэцкае газэты «Рытас»—Тураўскас, які сядзеў за сваю апазыцыйнасьць у канцэнтрацыйным лягэры, назначаны дырэктарам літоўскага тэлеграфнага агенцтва «Эльта».

Забойства батракоў

У маітку Ліса графа Замойскага кіраўніцтва маітку звольніла некалькіх батракоў. Лічачы звальненьне няправільным, батракі адмовіліся пакінуць свае кватэры. Тады былі выкіданы ляснікі, каб высяліць батракоў сілём. У часе гэтага высяленьня было забіта трое батракоў.

Канфіскацыя „Газэты Варшавскай“

25-га кастрычніка канфіскавана „Газэта Варшавска“ за сьправаздачу з пасьядзеньня „падаянальнае партыі“.

Паветраная катастрофа

Каля Пазнані на іспрахоме ў Лавіна ўпаў самалёт 3 дэтнага палка з дэталікам Кузіяскім. Самалёт разбіты. Лётчык разбіўся і памёр на месцы.

Новае ўзмацненьне асадыцтва

Міністэрства земельнае рэформы паставіла ўзмацніць чалыжэньне зямлю жаўнераў-інвалідаў польскае арміі ў паволах: Віленска-Троцкім, Ашмянскім, Сьвянцянскім, Браслаўскім, Пастаўскім, Дзісьненскім, Вялейскім, Маладэчанскім, Валожынскім і Лідзкім. Паставова міністэрства ўнесена да

Замежных Спраў пры Сейнарыі БССР тав. Ульянава.

За невынананьне дырэнцыі аб пераходзе на Б-гадзіныя рабочы дзень працы

МАСКВА, 29. Прэзыдыум ЦК саюзу горнарабочых заслаўхаў дазвад аб палітэліі амінак пераводу на тэсодзіны рабочы дзень тых катэгорыі ладзевых горных рабочых, якім гэта права падава працоўным закондаўствам і калдагаварамі. Прэзыдыум аднаўчыў у сваёй паставове невынананьне масква-вуадам, уральскім і сібірскім вуадамнымі трэстамі дырэктывы аб правядзеньні шасцігадзінага рабочага дня і ўхваляў вымагаць ад НК Праца СССР прынагненьна да судовае адказнасьці кіраўнікоў гэтых трэстаў. Адначасна ставіла трэстам на від за невынананьне раду неабходных рацыяналізатарскіх мерапрыемстваў.

ВЯЛІКАЯ ВЫТВОРЧАЯ ПЕРАМОГА

ЛВІНІНГРАД, 28. На заводзе «Красный Гвоздильщик» атрымана вялікая вытворчая перамога. Пасля шматгадовых упартых работ вырашана задача вырабу заводскім шляхам надвычайна тонкага дроту-кардонна. Гэты дрот вырабляюць усюго толькі 4 заводы ў Эўропе. Пятым заводам будзе «Красный Гвоздильщик». Пры вырашэньні гэтае задачы прышлося перамагчы надвычайныя тэхнічныя труднасьці. Выпушчана першая партыя дроту, які па сваёй якасьці нічым не адрозьніваецца ад заграничнага. Да гэтае партыі дрот у вялікай колькасьці купляўся за граніцаю. У бліжэйшыя гады завод забяспечыць гэтай прадукцыяй усю нашу тэкстыльную прамысловасьць.

ВЫСТАўКА ў ПАМЯЦЬ М. У. ФРУНЗЭ

МАСКВА, 29. 81-га кастрычніка канчаецца тры гады са дня сьмерці М. У. Фрунзе. У гэты дзень у Цэнтральным Доме Чырвонай арміі адкрываецца выстаўка, прысьвечаная жыцьцю і дзейнасьці т. Фрунзе.

ПРАЦАЎНІКІ АСЬВЕТЫ—НА ДАПАМОГУ СТУДЭНЦТВУ

Прэзыдыум ЦК асьветы запрапанаваў усім сваім арганізацыям вылучыць в саюжных еродкаў спецыяльныя сумы на дапамогу бладзешнаму студэнцтву. Разьмер саюжных стыпендыі павінен быць на 10 проц. вышэй, чым стыпендыі, якія выдаюцца дзяржавам.

ВЫБАРЫ АКАДЭМІКАў—У СТУДЗЕНІ

УЗМАЦІЯЕЦА РАД СПЭЦЫЯЛЬНАСЬЦЫЯ У АКАДЭМІІ

Неадменны сакратар Акадэміі Навук СССР С. Ф. Ольдэнбург у гутарцы паведаміў:

«3 200 кандыдатур новых акадэмікаў, якія наступілі за ўвесь час правыбарчай кампаніі—16 было зьнята (15 з прычыны адмовы вучоныя балытыравацца і адна—з прычыны сьмерці географа Тапфільдэва (Адэса)).

3 ліку застаўшыся кандыдатуры асобнымі камісіямі на выбарах было намечана 42 кандыдаты. Такім чынам, першая стадыя выбараў скончана. Цяпер пачаўся асобныя балкі аб усіх 42 кандыдатах з надрабязнаю характарыстыкаю іх навуковай дзейнасьці і поўным сьпісам навуковых прац. Праца па складаньні гэтых запісак будзе працягвацца каля 10 дзён.

Потым залуженыя кандыдаты павінны будучы прайсьці выбары на аддзяленьнях Акадэміі Навук, у лістапада. Канчатковыя выбары новых акадэмікаў будучы праведзены шляхам балытыроўкі (большы і чорнымі шарами) на агульным сходзе 41 членаў Акадэміі Навук у пачатку студзеня 1929 г.

М. Курчова і К. Калобін буд. даўнічыве. Па докладу адкрыліся сьпрачкі, якія будучы працягваюцца 28 кастрычніка.

КАЛІ АДБУДУЦА ТЫРАЖЫ ДЗЯРЖПАЗЫК

Тыражы па першай пазыцы індустрыялізацыі будучы адбывацца 20, 21 і 22 лістапада ў Архангельску; 20, 21 і 22 лютага 1929 году ў Сьвярдлаўску; 20, 21 і 22 маі ў Грозным; 20, 21 і 22 жніўня ў Арбмаўску.

Тыражы па другой пазыцы індустрыялізацыі адбудуцца: у сьнежні 1928 году ў Ленінградзе; у сакавіку 1929 году ў Маскве; у чэрвені—ў Харкаве і ў верасьні—ў Тыфісе.

Па 6-процэнтнай пазыцы 1922 году—з 2 па 6 студзеня 1929 году і з 1 па 5 ліпеня—ў Маскве.

Тыраж 6-процэнтнае пазыкі 1924 году адбудзецца ў Маскве з 3 па 7 сакавіка 1929 году.

Па беспроцэнтнай пазыцы 1926 году (усе тыражы адбудуцца ў Маскве)—1-га сьнежня 1928 году, 1-га сакавіка, 1-га чэрвеня і 1-га верасьня 1929 году.

Па 10-процэнтнай пазыцы 1927 году—20, 21 студзеня 1929 году; 20 і 21 красавіка; 20 і 21 ліпеня—ў Маскве.

Па трэцяй салянскай пазыцы—10 сакавіка і 15 верасьня 1929 году ў Маскве; па пазыцы ўзмацненьня сялянскай гаспадаркі ў студзені 1929 году паводле асобнага лішту.

ПЕРШЫ ВЫПУСК ПЭДАГОГАў-ІНЖЫНЭРАў

Учора Індустрыяльна-Пэдагагічны інстытут імя Карла Лібкінаца святкаваў 5-годзьдзе свайго існаваньня. Інстытут быў арганізаваны па ініцыятыве 6-га аэзлду камсамолу. Яго прызначэньне—падрыхтоўка выкладчыкаў для школ фабзавуча і прафтахшкол.

У дзень 5-годзьдзя інстытут уярышню выпусціў маладых выкладчыкаў, якія на працягу 5 год вучыліся ў інстытуце.

95 проц. кантынгенту студэнтаў складаюць партыйцы і камсамольцы. Работы в вытворчым стажам сярод студэнтаў інстытуту налічаецца каля 85 проц.

Учора ўвечары ў інстытуце адбылося ўрачыстае пасяджэньне, на якім выступалі старшыня Галоўпрафобру т. Вышынскі, прадстаўнікі ВСНГ і інш. устаноў.

не ад 50 год і больш, меншая частка—вучоныя ад 40 да 50 год. Накопці усіх 42 кандыдатуры можна казаць, што вызначаны сапраўдныя буйныя спецыялісты і наўрад-ці хто-небудзь з іх будзе аддзеным на падыходзячых выбарах.

Пасля выбараў новых акадэмікаў павінны быць такома праведзены перавыбары віцэ-прэзыдэнта Акадэміі Навук СССР. Увясню 1929 году павінны, акрамя таго, адбыцца дадатковыя выбары на катэдры зоолёгіі і гісторыі, якія засталіся вакантнымі з прычыны сьмерці акадэмікаў Ф. І. Усьпенскага і П. П. Сувіліна.

Новыя выбары акадэмікаў,—сканаў у заключэньне т. Ольдэнбург,—аробаць значны ўплыў на ўзмацненьне пэлага раду спецыяльнасьцяў у Акадэміі Навук. Удзямаецца, напрыклад, шытаньне аб арганізацыі новага хэмічнага інстытуту Акадэміі, бо агульным лік акадэмікаў-хэмікаў пасля выбараў дасягне 9 (да гэтага часу іх было 3). Уволаўца катэдры сацыяльна-эканамічных навук, якія біязмоўна зоймуць па прапу будучыя акадэмічныя катэдры.

Пастановы VI кан- грэсу ў масы

Перамога над правым ухілам у партыі — не магчыма без глыбокага вывучэння пастановаў VI кангрэсу

Як вывучаць пастановы VI кангрэсу Камінтэрну

VI-ты кангрэс Камінтэрну ўнёс так багата новага, глыбокага ў сусветную практыку барацьбы пралетарыяту, што немагчыма гаварыць аб больш-менш глыбокім аналізе міжнароднага рэвалюцыйнага руху, ня ведаючы, ня вывучыўшы пастановаў VI-га кангрэсу.

Гэты багатышны вопыт знайшоў свой асцярожны адбітак у прынятай праграме Камінтэрну, якая падагульняе тэарэтычныя прынцыпы марксызму-ленінізму, вопыт барацьбы міжнароднага пралетарыяту і вызначае стратэгію і тактыку Камінтэрну.

Разам з гэтым кангрэс паставіў барацьбу з правай небяспэкай у радок Камінтэрну, як актуальную задачу дня.

З вышэйсказанага ясна, што вывучэнне пастановаў VI кангрэсу Камінтэрну мае велізарнае значэнне для правільнага вырашэння актуальных пытанняў сучаснай работы партыі ў рэальнай сацыялістычнай будаўніцтва, забеспячэння абароназдольнасці СССР, барацьбы супроць правай небяспэкі ў партыі, інтэрнацыянальнага класовага выхавання радаў партыі.

Наш лёзунг павінен быць: **пастановы VI кангрэсу ў масы!**

Глыбокае вывучэнне пастановаў VI кангрэсу Камінтэрну — абавязак партыйнага актыву!

Як вывучаць работу VI кангрэсу Камінтэрну?

Ітогавыя даклады аб рабоце VI-га кангрэсу Камінтэрну трэба ставіць на адкрытых сходах партыячэс, на якіх шырока прыцягваюцца камсамол і беспартыйныя рабочыя і сялян, на сходах ячэй ЛКСМ, на сходах беспартыйных рабочых. Але, не абмяжоўваючы гэтымі дакладамі, трэба арганізаваць вывучэнне работы VI кангрэсу Камінтэрну ў спецыяльна створаных для гэтай мэты гурткоў. У мэтах вывучэння ў гурткоў, работа VI кангрэсу Камінтэрну можа быць разбіта на наступныя, прыкладна, тэмы:

- а) Сучасны этап крызісу капіталізму і задачы Камінтэрну.
- б) Нагроза вайны.
- в) Праграма Камінтэрну.
- г) Асновы вывучэння работы Камінтэрну.

Вывучым пастановы VI кангрэсу

Яны даюць зброю для барацьбы з ухіламі ў партыі

Агульны сход Чачэўскай райпартарганізацыі заслухаўшы доклад аб выніках VI-га кангрэсу Камінтэрну, у прынятай рэзалюцыі сход спаданам ухваліла пастановы кангрэсу і а вялікім задавальненнем адзначыла аднадушную большавіцкую працу кангрэсу ў вырашэнні вялікіх задач далейшае барацьбы пралетарыяту з імперыялізмам. Прынята VI кангрэсам праграма Камінтэрну дае сусветнаму пралетарыяту марксыска-ленінскую рэвалюцыйную тэорыю — вошную зброю для барацьбы з імперыялізмам і сацыял-рэакцыяй.

Інтэрну трэба пакластаві ў першую чаргу матар'ялы самога кангрэсу: даклады, спрэчкі, рэзалюцыі, праграма. Іншы матар'ял (з кнігі і часопіс) магчыма рэкамендаваць толькі, як дадатковы для тых гурткоў, якія маюць магчымасць удзільніць вывучэнню гэтага пытаньня ня менш 2-3 месяцаў.

Асабліва ўвага павінна быць звернута на вывучэнне праграмы Камінтэрну. Вывучэнне праграмы Камінтэрну ня ёсць работа на кароткі час, а важнейшая працяжная задача ва ўсёй нашай партыйна-асветнай рабоце. Добра-я усведамленне праграмы магчыма толькі пры некаторай палітычнай падрыхтоўцы. Восем часу неабходна ў адпаведнай школе палітпрацы прапрацоўваць праграму ў канцы партыйнага навучальнага году, удзільшы гэтаму пытанню гадзінічкі восем.

Разам з гэтым трэба ўважліва прапрацоўваць ўсіх пытанняў у школе з пастановамі VI кангрэсу. Сам падручнік адпаведнай школы палітпрацы «Азбука ленінізму» гэтаму пмаг дапамагае зместам сваёй матар'ялу.

У вучэрніх савпартшколах, дзе склад больш падрыхтаваны, работа Камінтэрну можа вывучацца значна больш надрабязна на тэй-жа прыблізна схеме, як і ў асобных гурткоў. Апошняя, арагузела, не выключае неабходнасці ўважліва матар'ялу VI кангрэсу Камінтэрну з адпаведнымі прадметамі, якія вывучаюцца ў школе, а надрабязнае яе.

У сістэме школ сацыяльнага выхавання, школ дарослых, рабфаках, тэхнікумах і вышэйшых навучальных установах трэба таксама ўдзільніць досыць увагі вывучэнню работы VI кангрэсу Камінтэрну. У праграмы адпаведных прадметаў грамадзянскага неабходна ўключыць матар'ялы VI кангрэсу, дзе ёсць належащая падрыхтоўка стварыць асобныя гурткі.

Роля VI кангрэсу Камінтэрну для УсеКК(б) і для ўсіх нашых братэрскіх кампартый настолькі вялікая, што мы павінны ўдзільніць яму вывучэнню значна больш увагі, чым да гэтага часу. Ш. Гольдзін.

Вывучым пастановы VI кангрэсу

Яны даюць зброю для барацьбы з ухіламі ў партыі

Агульны сход райпартарганізацыі са здаловеннем сустраў пастановаў кангрэсу аб адхіленні апазіцый традыцыянальных аб звяржэнні іх у рады кампартыі.

Агульны сход працадуе ўсім членам і кандыдатам райпартарганізацыі і камсамольцам прыступіць да сталага вывучэння пастановаў VI-га кангрэсу і да растлумачэння іх сярод працоўных мас і працоўнай моладзі.

Няхай жыве сусветная пралетарская рэвалюцыя!

КП(б)Б будзе няўхільна ажыццяўляць пастановы XV з'езду

Правая небяспэка, а таксама прымірэнства з ёю, зьяўляюцца асноўнай перашкодай сацыялістычнай будаўнічай работы.

Нязначная колькасць пралетарыяту БССР, умовы дробна-буржуазнага акружэння, у якіх прыходзіцца працаваць КП(б)Б, робяць правую небяспэку асабліва рэальнай, а саацябу з ёй асабліва неабходнай.

За прынцыповую ленінскую палітыку партыі

(Віцебск)

Сход актыву Віцебскай партарганізацыі на даклад тав. Ароштанца аб «правым ухіле ў партыі» адзначае:

Наша сацыялістычная будаўніцтва ня можа не праходзіць пад знакам паступовага і няўхільнага гаспадарчага, палітычнага і культурнага выцяснення рэшт капіталістычных элементаў (кулака, прыватніка), якія нямінуца супраціўляюцца гэтаму выцясненню.

Труднасці нашага будаўніцтва выклікалі і будуць выклікаць сумненні і хістанні сярод часткі рабочае класы і асобных членаў партыі. Гэты дробна-буржуазны хістанні выклікаюцца на даным этапе: а) у недаацэнцы момантаў класовае барацьбы ў краіне, у асаблівасці на вёсцы ў перыяд затрудненняў пры хлебазабатовах ідулага гаспадарчага году; б) у недаацэнцы ролі савецкіх і калектывных гаспадарак, а таксама і ролі фактару, які аблягаюць узмацненне наступлення на капіталістычныя элементы вёскі; в) у паніжэнні тэорыі аб зніжэнні і скарачэнні нашай сельскай гаспадаркі; г) у тэорыі настальных уступак сярэдняцтву і д) у тэорыі неабходнасці перагляду тэмпу індустрыялізацыі краіны ў бок

За далейшае сацыялістычнае наступленне

(Гор. Магілёў)

Партактыў гор. Магілёва, заслухаўшы доклад аб гаспадарчым становішчы і чарговых задачах партарганізацыі, цалкам далучаюцца да адрозы ЦК УсеКК(б) да ўсіх членаў Маскоўскай партарганізацыі і паставілі бюро ЦК КП(б)Б і прэзідыуму ЦКК.

Далей у рэзалюцыі гаворыцца: Не паслабляючы барацьбы з рэшткамі традыцыі, асноўная ўвага Магілёўскай партарганізацыі ў сучасны момант кандытруенца на барацьбу з правымі ўхіламі з тымі, што ў палітыцы перад гаспадарчым прыжыццём бачыць выхад у замазаныя класовага расцэплення вёскі, у ладанні жыцця мірна з умімі класамі вёскі, у тэорыі непарушнасці ўступак дробна-буржуазным элементам краіны, на ўступках кулаку, у пераглядзе тэмпу індустрыялізацыі і г. д.

Партактыў звяртае асаблівую увагу арганізацыі на неабходнасць дасурнай барацьбы з прымірэнствам, з тымі, хто ня лічыць магчымым і патрэбным весці рашучую барацьбу як з левымі, так асабліва з правымі ўхіламі ад правільнай ленінскай палітыкі.

яго паслаблення. Правы ўхіл выяўляецца і ў спробах асобных таварышоў замазаць няўласнасць гэтых прынцыповых адхіленняў ад лініі 15-га з'езду і пастановаў ўсіх пазнейшых пленумаў ЦК.

Сход актыву Віцебскай партарганізацыі вітае ЦК УсеКК(б) і яго ліст да Маскоўскай арганізацыі, які даў вялікую карысць усяй партыі, мабілізаваўшы увагу ўсяе партыі на ўзмацненні барацьбы з правымі ўхіламі і спробамі прымірэнчых адносін да іх.

Сход актыву заклікае ўсю арганізацыю да таго, каб у перавыбарках бюро, якія варас адбываюцца, мабілізаваць усю сваю увагу супроць правай апартуністычнай небяспэкі.

Толькі бязлітасная барацьба супроць традыцыі, супроць правай апартуністычнай і прымірэнцаў дасць партыі сілу і магчымасць у далейшым весці рабочую класу да перамогі.

За прынцыповую ленінскую палітыку партыі. За рашучую барацьбу супроць правага ўхілу і прымірэнства!

За згуртаванне вакол ленінскага ЦК УсеКК(б)!

Кулацкіх абаронцаў вон з партыі

(Насеніцкая ячэйка КП(б)Б, Круглянскі раён, Аршаншчына)

Да перавыбараў наша ячэйка прышла разваленай. Няма чаго гаварыць пра яе працу, бо яе ня было. Толькі неабходна паказаць на такія ганебныя факты з жыцця партыйнай ячэйкі. Працы з беднатоў ячэйка не вяла ніякай і не згуртавала вакол сябе батрацка-бядняцкага акыву. Кулакі гэта выкарысталі і ў в. Касенічах арганізавалі кулацкую групу, якая сваю працу проціставіла працы ячэйкі. І дайшло да таго, што ў ліпені месяца кулакі разганалі сход парт'ячэйкі.

Працай сельсавету і іншых арганізацый вёскі парт'ячэйка не кірвала.

У чым віна?

Віна ў тым, што кіраўніцтва было даручана таму, хто з мэтай абароны асаблівых інтарэсаў пралетарыяту — сакратаром ячэйкі быў Запалянскі, які мае такую гаспадарку, што падыходзіць пад індывідуальнае абкладанне сельска-гаспадарчым падаткам. Запалянскі за тое, што яго ня пусцілі на вучобу, наўмысьля даў ячэйку да развалу. Ён абараняў інтарэсы заможнай часткі пасельніцтва і, лічычы загадчыкам хатычытальні, працы ніякай не праводзіў.

Зараз узяты крокі на адвараўленні ячэйкі і Запалянскі з партыі выключан.

А. З.

На правільным шляху

(Самацвяцкая ячэйка КП(б)Б, Касцюковіцкі раён, Магілёўшчына)

Падрыхтоўка да перавыбараў бюро была распачата ў першых лічбах кастрычніка месяца. Справаздача распрацавана на палітрэдыі сходае, што садзейнічала актывнаму разгортванню абгаварэння працы бюро.

За справядлівы перыяд замацавана праца сярод беднаты і ў часе правядзення асенняй пасеўнай кампаніі ачышчана 2.400 пудоў насення. Пры правільным кіраўніцтва з боку парт'ячэйкі сродкі ад самаабкладання выкарыстаны поўнасьцю.

Лёзункі да адзінаццатай гадавіны Кастрычнікавай рэвалюцыі

1) Вялікі Кастрычнік 1917 году палажыў пачатак перамогам сусветнага пралетарыяту. Няхай жыве Кастрычнік! 2) Пралетары ўсіх краін і прыгнечаныя народы сьвету! Пад ленінскім сьцягам Камінтэрну наперад да сусветнага Кастрычніка. 3) Толькі сусветны Кастрычнік і перамога Саветаў вырве чалавецтва з пекла капіталістычнай эксплятацыі і імперыялістычных войнаў. 4) Праграма Камінтэрну — шляхаводная зорка сусветнай пралетарскай рэвалюцыі. Няхай жыве Камуністычны Інтэрнацыянал — арганізатар перамогі камунізму! 5) Народжаны ў полымі Кастрычніка Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік — крэпасць міжнароднай рэвалюцыі. Працоўныя ўсяго сьвету, згуртуецца жалезнай сьцяной вакол СССР! 6) Ворагам Кастрычніка, якія рыхтуюць вайну супроць СССР, адкажам узмацненнем Чырвонай арміі і абароназдольнасцю краіны Саветаў! 7) Няхай жыве Чырвоная армія — апора палітыкі міру СССР, верны вартуны Кастрычнікавых заваў! 8) Няхай жыве барацьба Саветаў за мір, за ўсеагульнае і поўнае разарэньне! 9) Перамога ў Кастрычніку дасягнута барацьбою супроць апартунізму, меншавізму. Бязлітасная вайна сусветнаму меншавізму і ўсякім праяўленьням апартунізму! 10) Прэч лёкаў імперыялізму з II-га Інтэрнацыяналу і іх падпывалаў! Няхай жыве адзінства і баявая згуртаванасць сусветнага пралетарыяту пад сьцягам Камінтэрну! 11) Няхай жыве польскі пралетарыят! Няхай жыве гараічная барацьба лодзіскіх тначоў! 12) Пад кіраўніцтвам партыі Леніна дабіліся мы ў Кастрычніку перамогі над памешчыкамі і капіталістамі, пад яе кіраўніцтвам будзем мы сацыялізм, пад яе кіраўніцтвам даб'ёмся поўнай перамогі працы над капіталам, — няхай жыве партыя Леніна, партыя камуністыў СССР! 13) Крыўёю сваіх лепшых сыноў у Кастрычніку і на фронце грамадзянскае вайны пралетарыят заваяваў магчымасць будаваць сацыялізм. Няхай жыве сацыялістычнае будаўніцтва! 14) Кожны год сацыялістычнага будаўніцтва прыносіць новыя перамогі. Няхай жыве перамога сацыялізму ў Савецкім Саюзе! 15) Наступленне сацыялізму абстравае супраціўленне класавых ворагаў. Мацней агонь па кулаку, нэпману, шкодніку і дапамагаючаму ім бюракрату! 16) Ворагі пралетарыяту хочучы скарыстаць труднасці сацыялістычнага будаўніцтва супроць савецкай улады. Пралетарыят скарыстае сваю дыктатуру супроць ворагаў сацыялізму! 17) Пралетарыят, загартаванаму рэвалюцыяй, труднасці ня страшны. Прэч ныццё, сумненні і хістанні! Да перамогі камунізму ў СССР і ва ўсім сьвеце — наперад! 18) Узмоцнім аснову сацыялізму. Наперад за індустрыялізацыю краіны! Больш аугало, нафты, металу і машын! 19) Больш увагі, больш энэргіі, больш намаганьняў на справу ўздыму і разьвіцця мэталургіі. 20) Вайна расхлябанасці і безгаспадарчасці! За ўсямернае зніжэнне сабекошту, за сацыялістычную рацыяналізацыю і вытворчую дысцыпліну! 21) Няхай жыве 7-гадзінны працоўны дзень, дацянэ Кастрычніка, заваяванае напружанай працай! 22) Прэч праглы і расхлябанасць на заводах і фабрыках, у

капальнях і на чыгунках! Няхай жыве працоўная дысцыпліна і сумленая пралетарская праца, якія ўзмацняюць магчымасць нашае рабочае дзяржавы! 23) За тэхнічную рэвалюцыю ў прамысловасці і сельскай гаспадарцы на навуковай аснове! Падтрымаем сумленныя спецыялісты! Агонь па шахціцах! Створым кадры чырвоных інжынераў! 24) Напружанай працай і рэвалюцыйнай дысцыплінай забяспечым узмацненне нашае гаспадаркі, лепшыя кватэры і клубы, новыя больніцы і школы, уздым матар'яльнага і культурнага ўзроўню пралетарыяту! 25) Саюз рабочае класы і асноўных мас сялянства ёсць непарушная крэпасць, аб якую разаб'юцца ўціскі і прыгнёт памешчыкаў і капіталістаў, — узмоцнім гаты саюз! 26) Узмоцнім дыктатуру пралетарыяту цвёрдым правадзеньнем ленінскага лёзунгу: «Умець дасягаць згоды з сярэднім селянінам, ні на мінуту не адмаўляючыся ад барацьбы з кулаком і моцна апаруючыся толькі на беднату!» 27) Уважлівымі адносінамі да патрэб вёскі ўзмоцнім змычку паміж пралетарыятам і асноўнай масай сялянства. 28) Работу Саветаў накіруем на ўсямерную дапамогу сялянскай гаспадарцы, павышэнне ўраджайнасці, разьвіццё кааперацыі. Няхай жыве сацыялістычная перабудова вёскі! 29) Будаўніцтва саўгасаў і калгасаў — сацыялістычны шлях перамогі адсталасці і раскіданасці дробнай сялянскай гаспадаркі. Наперад — да буйнога, калектывнага земляробства! 30) Вышэй уздымем актывнасць батракоў і беднаты, умоцнім арганізацыю іх у барацьбе супроць кулацтва! 31) Задусаючы класавых ворагаў, уздымаючы творчасць мас праз саветы — будзем будаваць сацыялізм. Наперад да дзяржавы-камуні! 32) Ажылім саветы. Наблізім дзяржаўны апарат да мас, ачысцім яго ад чыноўнікаў і бюракрату. Уздымем праз саветы творчыя сілы мас! 33) Рабочы і работніца! Усе на справядлівыя даклады саветаў, усе на перавыбары! Сьмялой высювайдце новых рабочых і работніц на кіраўніцтва дзяржавы! 34) Больш батракоў і беднакоў у саветы! Няхай жывуць саветы! Няхай жыве дыктатура пралетарыяту! 35) Саветы — органы рабочай дыктатуры. Узмоцнім кіраўніцтва пралетарыяту і камуністычнай партыі ў саветах! 36) Бязлітасная вайна коснасці, няўважлівасці, нячуласці да патрэб пралетарскіх, бядняцкіх і сярэднячых мас! 37) Толькі пад кіраўніцтвам большавіцкай партыі саветы былі і будуць органамі пралетарскае дыктатуры і арганізатарамі сацыялістычнага будаўніцтва! 38) Слабы ўдзел сялян у рабоце саветаў тармозіць сацыялістычнае будаўніцтва ў вёсцы. Сялянка, на перавыбары саветаў! Бяднячка і батрачка, будзь наперадзе! 39) Нянасем рашучы ўдар вышавому нявольніцтву працоўнаў Усходу. Прэч чадру, калым і многажонства. Уцягнем працоўнаў Усходу ў саветы! 40) Камсамольцы! Дзясцігоддзе УсеЛКСМ адзначае ўцягненнем мільянаў рабочай і сялянскай моладзі ў работу саветаў, у сацыялістычнае будаўніцтва!

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ УСЕ-САЮЗНАЙ КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ (большавікоў). (Канец заўтра).

Устаўніцтва рэвалюцыі

Хто яны — узорныя валакнічыкі АБО ДЫПЛЕМАТЫ — МАЎЧАЛЬНІКІ?

Гісторыя гэта такая. Увесну гэтага году ў Беларусі адчуваўся востры недахоп у пасевы пасевы і шыку, а яно было нарэшце да зарэзу для перасеву яравых. Але пасевы гэта было дэфіцытнае, зладзіць было цяжка і ў Маскву з Беларусі паліцэі тэлеграма-маліткі з просьбамі, праправавамі — да іце насення. Нарэшце, пасля катэгарычнага каляніцтва СНК БССР, пасля ўзагоднага паіску ўпоўнаважанага на пасевнай кампаніі тав. Арджаніцкіна, у Беларусь было адгружана ільняное пасевы для перасеву яравых.

Тут даўгачкае, паўкаштоўнае пасевы было размеркавана на ільняных акрутах, пры чым адказнасць за тое, што пасевы будзе скарыста на мэтавым прызначэнні — для размеркавання сарод сільня-пасевы — асабіста ўскладалася на загадчыкаў акра.

Але вось пасевы на месцы адгружана, і заставалася толькі атрымаць весткі, як і якім парадкам гэты пасевы было размеркавана. Першай адгукнулася Полацкіна — Полацкі аграрыянкам звярнуўся ў СНК з просьбай аб заропе 7.500 р., якія былі выдаткаваны на працяжку атрыманых для перасеву ільняных пасевы (пасевы было атрымана ў асабістым выглядзе). Просьба гэта зусім законная — пасевы треба было адпусціць сільня на цвёрдых ценах, а страты агарод ад гэтай аварыі бралася на грыву дзяржава.

Падрывоўчая камісія СНК, жадаючы настаўці на пасаджаны СНК пытанне аб аварыі Полацкай, як і другім акругам, пасевы імі страці ад ачыстка ільняных пасевы, праправава ад Наркамзему паправава весткі аб колькасці зарэзанага ў акругі ільнянага пасевы і аб парадку яго размеркавання. Наркамзем з свайго боку праправава ад Полацкага, Віцебскага і Магілёўскага акра весткі — колькі імі было атрымана ільнянага пасевы для перасеву, якім парадкам пасевы было размеркавана сарод сільня-пасевы і на якіх ценах і як была праведзена ачыстка. Віцебскі готыя весткі даў, Магілёў адказаў, што гэтага пасевы наогул не атрымаў, а вост Полацкі...

Полацкі, які больш за ўсіх павінен быў атрымаць ільнянага пасевы, які першы адгукнуўся з праправава весткі аб аварыі Полацкай, каб быццам не яго пытаюць... Пасля першага запытання (25-га ліпеня) паследваў рад напамінаў — то дакладных і спецыяльных, то праправава і ультыматывных, але без поспеху — адказам было маўчаньне. А падрывоўчая камісія СНК чакае гэтых весткі да таго, каб вылаціць Полацку затрачаны ім грошы, бо сам-жа прасіў, сам набываўся...

Тады Наркамзем, не шкадуучы выдаткаў, 2-га касстрычніка камандыруе ў Полацк свайго адказнага праправава — інспектара на ільняводстве.

І вось адбылося асабістае спатканне праправава Наркамзему з загадчыкам Полацкага акра, тым самым, які так доўга іграе ў моўчкі. Што-ж зайвіў Полацкі акра? Ці быццам, бачыць відомая гісторыя аб «праправава грамадзе» — усе асвятчаныя людзі добра гэта ведаюць. Так вось у іх, у Полацку, паўтарылася гэта самая гісторыя, але ў звычайным іншым выглядзе. У іх, у Полацку, здарылася вось што. Запытаны Наркамзему было праправава

на акруговаму аграрному, а апошні паліцэі яго ў кішэню, раптам аграрном выехаў у аэскурсію, а экскурсію гэта велкі доўга — даўнясняя...

— Так вось, — заявілі інспектары, — ня будзе-ж вы тут чакаць аварыі і неспаконна ў дыпламатычных тонкасках Полацкага земліна, та, звярнуўся ў Менск і пачаў чакаць абяцанага адказу.

Але адказу няма і да гэтага часу — хоць яго чакае Наркамзем, чакае падрывоўчая камісія СНК і чакае грошай Полацкі акрарыянкам.

Што-ж гэта такое — узорныя валакнічыкі, ці якасці гульні ў моўчкі, гульні на царпінскай вышэйшых цэнтральных устаноў?

Чаму-б Полацкі РСІ ня зірнуць у Полацкі акра і не дамажыць яго ад пухляты і нематы. Мы ўзвонім, што гэта будзе зроблена і неадкладна.

Л. Няфеду.

з правымі ўхіламі ад правільнай ланіскай лініі.

Асноўнымі задачамі праправававава актыву лічыць: а) далейшае ўзагоднае гаспадарчага будаўніцтва акругі ў яго сацыялістычным сэнтары з прыцягненнем да ўдзелу ў ім шырокіх працоўных мас; б) да-

Усебеларуская нарада па грамадскім харчаванні

Адкрыццё рабочых сталовак на фабрыках

Нарада шмат увагі ўдзяліла абгаварэнню 5-гадовага пляну развіцця грамадскага харчавання ў Беларусі. Пацгодкай праправававава актыву буйных сталовак на Віцебскай трыкатажнай фабрыцы, у прамавым мястэчку Высачаны, на фабрыцы штучнага валакна, якая будзеца ў Магілеве. На кожнай новай фабрыцы абавязкова павіна быць адведзена спецыяльнае памяшканне для рабочей сталовак. Абсталяванне сталовак і іх эксплуатацыя ўскладзеца на Беларэксцыю.

Пацгодка намячае таксама рост пказальных савецкіх чайных. Дзьве такіх чайных ў Беларусі ўжо адкрыты, у хуткім часе будзе адкрыта яшчэ 5. Усяго на працягу 5 бліжэйшых год на развіццё грамадскага харчавання ў БССР маркуеца выдаткаваць звыш 2 млн. руб.

Нарада заслухала таксама цікавыя інфармацыйныя даклады доктара Манасона аб дыетычным харчаванні і магістра фармацыі Найдуса аб вегетарыянстве. Высвятлілася, што ў адным толькі Менску налічваецца каля 5.000 чал., якія звязваюць на кішэчныя хваробы. Адкрыта ў Менску для абслугоўвання кішэчна-хворых дыетычная сталовакня ў сіле задаволіць запытаны нават часткі хворых. У далейшым,

па думцы дакладчыкаў, на развіццё дыетычнага харчавання павіны адпусціцца спецыяльныя сродкі з фонду палешвання быту рабочых. У Беларусі не павіна быць ніводнай вялікай сталовакня без дыетычнага аддзялення.

Ад імя ўраду ўсебеларускую нараду па грамадскім харчаванні вітаў намеснік старшыні Саўнаркому БССР т. Барклін, які адначасна пасьпехі савецкай кааперацыі за апошнія гады. Адно з важнейшых дасягненняў кааперацыі заключалася ў тым, што яна змагла мабілізаваць грамадскія сродкі. Па ўсім Саюзе збор кааперацыйнага паю даў каля 150 млн. руб.

Ячэйкай арганізаваны два машыныя таварыствы і адна саматужная арцель.

Першы барачы сход праправава актыву на: на справядачы выказаўся 13 асоб в агульнага ліку 17 партыйцаў ачэйкі.

У. САПЕГА.

За санітарную культуру

(Да дзейнасці Беларускага Чырвонага Крыжу)

У дзейнасці Беларускага Чырвонага Крыжу вялікае месца займае барацьба за санітарную культуру працоўных. На адным з вучасткаў гэтай барацьбы, а іменна ў галіне прафіляктыкі і гігіены зубоў і поласці роты, Беларускам Чырвоным Крыжам развіта такая вялікая і карысная дзейнасць, што яе треба асвятліць на старонках нашага друку.

Развіццё дзейнасці Беларускага Чырвонага Крыжу на гэтым вучастку санітарнай культуры зусім адпавядае таму ажыўленню, якое наглыдаецца ў галіне прафіляктыкі хвароб поласці роты ў арганізаваных Чырвонага Крыжу ўропы і Амерыкі.

Наш прадастаўнік на міжнародным кангрэсе па сацыяльнай гігіене, арганізаваным Лігай Чырвоных Крыжоў у Парысе ўлетку 1928 году, тав. М. І. Бароўкоў адначасна тую акалічнасць, што прафіляктыцы хвароб зубоў і роты была прысьвечана вялікая колькасць дакладаў, а некаторыя аддзельныя выстаўкі, асабліва ангельцаў і амерыканцаў, былі, галоўным чынам, прысьвечаны гэтай пытанню.

Нас, праправавава актыву на ніве савецкай аданталёгіі, ня здзіўляе, пра-

аумела, той разьмер, які набываюць пытанні, звязаныя з санітарнай поласці роты. Нашы санітарна-асвятчаны арганізацыі таксама заўсёды аварачаюць увагу працоўных на той ужо даўно відомы факт, што адсутнасць гігіены рота дагляда да роты выдзе да хвароб дэясні і зубоў, да якіх хутка далучаюцца хваробы страўніка-кішэчнага тракту. Апрача таго, зараз ужо больш і больш набывае права грамадства тая новая амерыканская тэорыя аб так званым «ротавым сэнсэ», згодна якой хваробы зубоў могуць быць прычынай захворванняў аддзельных органаў: язва страўніка, апендыцыт, хвароба сэрца, артрыт і г. д.

Вось чаму Беларускам Чырвоным Крыж, ставячы адной з сваіх вадач дапамогу Наркамату па ахове здароўя ў яго лекава-прафіляктычных мерапрыемствах, арганізаваў у БССР сельскія перасоўныя зубныя кабінеты, аб'яднаўшы іх дзейнасць у адкрытай у гора Менску зубной паліклініцы, дзе насельніцтва абслугоўваецца дарма.

Адначасова з гэтым у паліклініцы Беларускага Чырвонага Крыжу па заданні апошняга выдзеца энергічна арганізаваны курсы па ўдасканаленні спецыяльнае для сельскіх зубных дактароў.

Такім чынам пачынаюць Беларускага Чырвонага Крыжу па лініі барацьбы за гігіену поласці роты выліся ў формы досыць вялікай аданталёгічнай арганізацыі, якая будзе вялікай дапамогай Наркамату аховы здароўя ў яго лекава-прафіляктычнай рабоце.

Вясспречна, што ўсе гэтыя мерапрыемствы Чырвонага Крыжу былі тым стымулам, які палегчыў афармленне ідэй стварэння такога праправавава актыву для БССР Адапталёгічнага Інстытута.

Зразумела, што з адкрыццём Інстытута гудзеца праправава актыву роўналежным існаванні дармовай паліклінікі Чырвонага Крыжу, і апошні завяршае сваю грамадакарную дзейнасць у гэтым кірунку праправава актыву Наркамату Аховы Здароўя БССР.

Вось гэты правільны акт савецкай грамадзянскай, аб'яднанай пад сцягам Беларускага Чырвонага Крыжу, мне і хацелася адзначыць у маім невялікім артыкуле.

Дацэнт БГУ І. Старобінскі.

Генэрал Развадоўскі аб будучай польска-савецкай вайне

Апошнія словы польскага мілітарыста

Тыдняў паўтары таму назад у Лівоне адбылося пахаванне генэрала артылерыі Т. Развадоўскага — таго самага, што ў часе майскага перавароту Пилсудскага камандаваў урадовым войскам супроць Пилсудскага. Пасля перамогі Пилсудскага, ён быў арыштаваны за чынае зневажэнне захопленых у палон пилсудчыкаў і доўга сядзеў у турме...

Спачатку пилсудчыкі меліся яго судзіць, а потым пачалі ўсё болей аддаваць тэрмін судовага працэсу, бо на судзе павінен быў-б яго разгарнуцца ўся гісторыя майскага перавароту ў усёй яго непасрэднай і няпрыгляднай дэталі. Але адкладваць без канца нельга, і паліцэі становілася ўсё болей напружаным і двухсэнсоўным. Сьмерць генэрала прышла для пилсудчыкаў якраз сваячасова, выбаўляючы іх з прыкрага становішча.

Нават афіцыйныя газеты змясцілі ў досыць прыхільным тоне кароткія агляды яго жыцця, яго дзейнасці ў аўстрыйскай, а потым і ў польскай арміі, адначасна, што павяршылі быў даволі таленавітым генэралам і добрым патрыётам. Для нас яго біографія ня мае цікавасці. Але важна адначасна, што генэрал Развадоўскі быў адным з лепшых вайсковых спецыялістаў у Польшчы і што яго думкі аб будучай вайне Польшчы з Нямеччынай і Савецкім Саюзам заслугоўваюць пільнае ўвагі.

Пасля майскага перавароту Пилсудскі пачаў вельмі старанна «чысціць» армію ад варожых да яго генэралаў. «Вычышчаны» аб'ядналіся і пачалі выдаваць сваю вайсковую часопіс «Шанец», — якая на іх меркаваннях павіна была зрабіцца процівагаю афіцыйнай «Польскай Збройняй». У «Шанцы» пісаў таксама і Развадоўскі. У апошнім нумары часопісу (15-Х) перад сваёй сьмерцю Развадоўскі змясціў уступны артыкул: «Перад блізкай вайною», дзе вы-

казаў шмат цікавых думак, ведаючы, якія карысна і нам. Хоць Развадоўскі ў часе пісанья свайго артыкулу і быў у адстаўцы, але не падлягае сумненню, што яго думкі падзяляюцца шмат кім і ў афіцыйных вайсковых колах Польшчы.

Ужо самая назва артыкулу гаворыць, што па думцы Развадоўскага павіна ўжо блізка. Як належаць польскаму «добраму патрыёту», ён лічыць, што ініцыятыва вайны выйде не ад Польшчы, што Польшча будзе нязначна ахвараю адначасна наладу з двух бакоў. Але з-за гэтае звычайнае хлусня гара-жа высоўваецца кулак польскага імперыяліста, і чуюцца заява, што можа стварыцца такое становішча, калі вайна пачнеца Польшчай — насупроць яе мірным (яшчэ-б!) жадаць. За найболей праўдападобную прычэпку ён лічыць праграма з Лівноў і піша:

«Якая-небудзь актывная літоўская правадзяця можа лёгка паставіць нас у такім становішчы, што мы самі — насупроць нашым шчыра мірным замерам — будзем змушаны халіцца за зброю».

Быць можа, у прыкладу перадсьмяротнае пчырасьці, але пан генэрал тут сьцьвердзіў тое, аб чым ня раз пісаў савецкі друк: іменна, што ў надходны для сябе момант Польшча можа прычапіцца да якое-небудзь нязначнага індывіду на літоўскім параніччы, каб пачаць вайну дзеі супроць Лівны, ведаючы, што яны зьявяцца толькі пачаткам агульнае вайнае завярхі. Ген. Развадоўскі (як нашоўна і іншыя цяперашнія польскія генэралы) разумеў усю рызыкоўнасць пачатку Польшчай вайны падзеі, але нават парова вайны на два фронты ня смысла ад далейшых разважань-

наў. Настолькі вялікае сярое польскіх мілітарыстаў імкненне да актывнае вайнае дзейнасці.

І так, спачатку вайны дзеі супроць Лівны, а далей... супроць Савецкага Саюзу.

Па думцы Развадоўскага, савецкая коньніца і авіяцыя могуць адразу стаць грознымі для Польшчы, і апошняя ў часе міру павіна рыхтавацца да іх адпору. Зразумела, рыхтавацца не да абароны, але да наступлення. У гэтым асноўны смак разважаньняў Развадоўскага: пачаткам вайны падзеі супроць Лівны павесці наступленне і на СССР. Польшча, якая на ўсіх мажародных канфэрэнцыях крычыць аб паровае ёй в бок Савецкага Саюзу, сама тымчасам рыхтуецца да наступальнае вайны супроць яго.

Апрача вайны з Савецкім Саюзам Развадоўскі прадавава актыву і вайну з Нямеччынай, якая імкнеца па яго думцы захаліць Паморскі калідор і Сылезію. На Захадзе Польшча павіна будзе — па думцы генэрала — ня толькі як найхутчэй выгнаць немцаў в калідору і польскае Сылезіі, але таксама захаліць нямецкую частку Сылезіі.

Як бачым, польскія імперыялістыя настроены вельмі рашуча і спадзяюцца наступача з поспехам і на Захадзе, і на ўсходзе.

Але адначасна вайна на два фронты не зьяўляецца адзінай істотнай цяжкасцю для польскага імперыялізму. Другою важнаю цяжкасцю ёсьць ненадзейнасць рабочых і нацыянальных меншасцяў. Гаворачы аб падрывоўцы масавых рэзерваў, Развадоўскі зазначаў:

«Але масы гэтыя павінны складацца выключна з элементуў, здаровых фізічна і маральна... Дзелд

гэтага было-б пажадана загадзя выключыць са службы са збройнай у руках усю нацыянальна і дзяржаўна-небяспечны элемент, бо ў часе цяжкага крызісу ён можа, маючы зброю ў руках, аказвацца нязмерна небяспечным фактарам і для ўласнага грамадзянства».

Пры 40 проц. надменшасцяй і некалькіх мільёнах рабочых (лічачы в сем'ямі), калі паловы насельнасці Польшчы аказваецца ненадзейнаю, польскія генэралы пачынаюць разумець, што працоўныя масы Польшчы не зацікаўлены ў захаванні сучаснае польскае дзяржаўнасці, зрабіўшы іх нязвольнікамі магнатаў і капіталістаў. Паны генэралы пачынаюць таксама разумець, што гэтыя масы цяжка будзе выкарыстаць дзеля паходу на рэспублікі рабочых і сялян.

Пачынаюць разумець паны генэралы і тое, што цяжка ім будзе пахнуць набраных у іх армію заходня-беларускіх і заходня-украінскіх рабочых і сялян дзеля зьявішчэння Савецкае Беларусі і Савецкае Украіны. Пан Развадоўскі выказаў справядлівую думку, што гэтыя рабочыя і сяляне атрымаючы аружжа могуць звярнуць яго на проціў Савецкага Саюзу, але проціў самае белапольскае ўладу. Адгэтуль і вынікае яго праект абмежавання рэзерваў толькі «надзейнымі» элементамі.

Але і гэтага мала. У сучасны момант у Польшчы вельмі пахыраны ронныя наўвайсковыя арганізацыі. Адносна іх палітычнае надзейнасці Развадоўскі таксама выказаўся вельмі скептычна. Таксама ўсякія дабравольніцкія фармаваньні ў часе вайны могуць прынесці замест карысці шкоду, ствараючы хаос у мабілізацыі, а ў «алых руках» яны могуць

Да 10-годзьдзя агаляшэння БССР

Пры Галоўмастацтвае адбылася нарада аб удзеле мастакоў у святкаванні 10-годзьдзя БССР. Пастанова была выпусціць спецыяльныя мастацкія адкрыткі і плакаты. Лепшыя зомы адкрыткі і плакаты будуць праправава актыву.

Адкрыццё 3-й усебеларускай мастацкай выстаўі пастанова была прыставава да святкавання 10-годзьдзя агаляшэння БССР.

Народны Камісарыят Аховы Здароўя праправава актыву праправава актыву арганізаваны план праправава актыву арганізаваны 10-годзьдзя агаляшэння БССР. Уся нампанія па святкаванні будзе праправава актыву арганізаваны дасягненні аховы здароўя БССР за 10 год. Пастанова была выдаць кніжку-зборнік «10 год аховы здароўя БССР». 30-га снежня на ўсіх гарадох і раёнах БССР праправава актыву арганізаваны агульнае ахавыя медычных праправава актыву ў удзелем рабочых і сялян, на якіх будучы па-стаўлены даклады аб дасягненнях аховы здароўя за 10 год.

МІХАСЬ БАРАВЫ.

КУЛЬТУРУ—У РАБОЧЫЯ МАСЫ

(На агульна-гарадзкой нарадзе культпрацаўнікоў)

Значэнне і мета скліканай ЦСПСБ агульна-гарадзкой культурнай нарады ў незалежных словах былі ахарактарызаваны загадкава культурна-масавым тав. Кулаком.

Гэтая культурна-масавая павінна палепшыць якасць зімовай культуры, дапамагчы ўдзяленню ў культурна-масавую работу шырокіх рабочых мас.

Задача культурна-масавых працаўнікоў—вырашыць два пытанні: аб культурна-выхаваўчай рабоце на зімовы перыяд і аб удзеле прафесіянальных арганізацый у культурным паходзе левінскага камсамолу.

З дакладам па першым пытанні выступіў тав. Гальдбрайх.

Цесна працаваць у клубах

— Трэці пленум ЦСПСБ, які адбыўся ў красавіку гэтага году, выказаўся за тое, што культурна-выхаваўчая праца павінна стаць першачарговай задачай прафарганізацый. Гэта паставіла пленуму яшчэ не ажыццёўлена. У рабоце раду пізаавых прафарганізацый культурна-выхаваўчая праца займае далёка не першае месца. Вялікая частка культпрацаўнікоў нават ня ведала аб існаванні гэтай паставы.

Культурна-выхаваўчая праца ў нас у клубах і чырвоных кутках. Зусім зраўнаважана, што пытанне аб умовах работы клубна-выхаваўчай працы найважнейшым у справе разгортвання культурнай работы. Дзе аб сабе ведаць цесна клубных памяшканняў, перагрузка клубных залаў рознымі сходамі, пасаджэннямі і нарадамі, адсутнасць мала-мальскага прытулку.

Вось чаму клубнае будаўніцтва з'яўляецца адной з важнейшых задач бліжэйшага пяцігоддзя. На будову новых клубнаў будзе затрачана 1.250.000 рублёў.

Мала пабудаваных новых клубнаў. Трэба прыцягнуць у іх масы, стварыць такія абставіны, якія-б дапамагалі разгортванню масавай работы.

„Качка“ культурнікаў

Чым заняты нашы культурныя працаўнікі? На 7-м з'ездзе прафсаюзаў тав. Томскі ўказваў на тое, што культурнікі нашы хварэюць «качкай». То яны займаюцца выключна палітыкай, то зусім забываюць аб палітычнай рабоце і захапляюцца мастацкай гуртанімі. Гэтка хвароба існуе і ў нас. Зараз у масавай рабоце клубна-выхаваўчай працы і культурна-выхаваўчай працы палітычныя пытанні. Ні на адным прадыемстве не абгаворваліся паставы 6-га кангрэсу Камінтэрну, пытанні перавыбарнага саветаў, рабочага забеспячэння і г. д.

Формы масавай работы клубна-выхаваўчай працы аднастайныя. Клубы з'яўляюцца трыма асноўнымі відамі культурнай работы: даклад, кіно і спектакль. Рэдка дзе праводзіцца вечары пытаньняў і алказаў, дыспуты і палітсуды.

Прытулку не хапае—вось дзе бяда

Судакладчыкі—загадчык клубна-выхаваўчай працы МББ чыгуны, загадчык клубна-выхаваўчай працы старошчынскага заводу «Вальшавік» і Эльвуду амаль што аднадушна заявілі, што асноўнай прычынай дрэннага абслугоўвання клубна-выхаваўчай працы з'яўляецца цеснота клубных памяшканняў. Гурткі ня могуць разгарнуць работы, дарослыя рабочыя не знаходзяць у клубе прытулку.

Курс на самадзейнасць

Дзе-ж выхад са становішча? Культурная нарада выказалася за пашырэнне форм культурна-масавай работы, шляхам чаргавання лекцый, дакладаў, дыспутаў, літаратурных вечараў, кіно-сенсаў, пастановак, калектыўных экскурсій і г. д.

Нарада прызнала патрэбным разгарнуць у клубах шырокую самадзейнасць мас: арганізацыя рабочых хораў, груп гарманістых, цыбалістых, скажуноў. Трэба сур'ёзна завярнуць пытанне аб вытворчай асяцёўцы ў клубах; належыць удзяліць максымум увагі беларусізацыі клубнай работы, наогул, нацпалітыцы ў культурнай рабоце.

Не забывайце аб „дробязях“

У мэтах прыцягнення дарослых рабочых трэба дабіцца таго, каб масавае працаваць клубна-выхаваўчая праца пачыналася сваячасова і канчалася не пазней 11—11 з пал. гадз. вечару. Позняе сканчэнне спэцталю і сэнсаў у клубах часта адштурхоўвае сямейных рабочых.

Гэтка «дробязі», як раздзяляць у клубе, закускі і гарбата ў будоўні, павінны адыграць вядомую ролю ў стварэнні прытулку.

У культпаход

Культнарадаў быў заслухан даклад тав. Раткевіча аб культурным паходзе камсамолу. У рэзалюцыі па дакладу нарада паставіла: культпаход камсамолу павінен з'явіцца агульным культурным паходам усіх прафесіянальных і грамадзкіх арганізацый. Культкамісіі павінны аказваць камсамолу ўсялякую дапамогу ў барацьбе з алякалізмам, у ліквідацыі ілліцізму і г. д.

С. Г.—н.

Мы шукаем угнаення, а ў Магілёве Касцямольны завод бяздзейнічае

Куды глядзелі Наркамзем і Наркамгандаль?

Пры Магілёўскай бойні ўжо даўно існуе уцілізацыйны завод (касцямольны). Завод гэты размяшчаўся ў асобным корпусе, паміж каменнымі падвалам амаль зусім новае і знаходзіцца ў добрым становішчы.

Але ў той час, як Беларусь адчувае востры недахоп у штучным угнаенні, вытворчасць гэтага заводу з кожным годам памяншаецца. Так, у 1925-26 годзе на заводзе было выпрацавана 42.727 кілёграм касцяной мукі, у 1926-27 годзе—35.480 кілёграм, а за 8 месяцаў 1927-28 г.—толькі 18.977 кілёграм касцяной мукі. Трэба дадаць, што прадукцыя заводу з'яўляецца сярэд мясцовых сялян, якія прад'яўляюць вялізарны попыт на касцяную муку.

У сучасны момант завод працуе верыядмычна, ня больш аднаго разу ў тыдзень, і толькі ў зімовы час, калі праводзіцца ўбой коняў і падаля дастаўляецца на завод у замарожаным выглядзе, завод працуе 2-3 месяцы штодзённа і то толькі на адну зменну. Справа ў тым, што на завод у якасці сыравіны дастаўляецца толькі падаль, а не хапае.

Наогул пытаннем загрузкі заводу да апошняга часу ніхто ня цікавіўся, і яго ідэя не абгаворвалася.

Між тым, каб заняцца справай нагрузкі заводу і дастаўкай патрэбнай колькасці сыравіны (падалі і касцяны), завод мог бы працаваць на 3 змены і даваць значна большую і больш танную вытворчасць—аб гэтым гавораць разлікі тэхнічнай Магілёўскага камунтрэсту.

Адуку ўзяць сыравіну для заводу? Да гэтага часу завод працаваў толь-

кі на падалі, між тым яго трэба было перавесці таксама на апрацоўку касцей. Але ніхто гэтай справай ня цікавіўся, і збор палых касцей на горадзе і акрузе пастаўлены вельмі дрэнна. Калі арганізаваць гэтую справу, як належыць, і, акрамя палых касцей ужываць таксама і сталовыя косцы (апошнія даць лепшыя вынікі), дык завод магчыма было-б забяспечыць на 50 проц. гадавой патрэбы пры рабоце ў тры змены. Астатнія 50 проц сыравіны было-б забяспечыць на за меж акругі—у колькасці 546 тон.

Магілёўскі касцямольны завод, які да гэтага часу вастаецца бязпрытульным, павінен прыцягнуць да сабе ўвагу ўважлівых і рэгулюючых органаў.

Адуку ўзяць сыравіну для заводу? Да гэтага часу завод працаваў толь-

кі на падалі, між тым яго трэба было перавесці таксама на апрацоўку касцей. Але ніхто гэтай справай ня цікавіўся, і збор палых касцей на горадзе і акрузе пастаўлены вельмі дрэнна. Калі арганізаваць гэтую справу, як належыць, і, акрамя палых касцей ужываць таксама і сталовыя косцы (апошнія даць лепшыя вынікі), дык завод магчыма было-б забяспечыць на 50 проц. гадавой патрэбы пры рабоце ў тры змены. Астатнія 50 проц сыравіны было-б забяспечыць на за меж акругі—у колькасці 546 тон.

Магілёўскі касцямольны завод, які да гэтага часу вастаецца бязпрытульным, павінен прыцягнуць да сабе ўвагу ўважлівых і рэгулюючых органаў.

Адуку ўзяць сыравіну для заводу? Да гэтага часу завод працаваў толь-

кі на падалі, між тым яго трэба было перавесці таксама на апрацоўку касцей. Але ніхто гэтай справай ня цікавіўся, і збор палых касцей на горадзе і акрузе пастаўлены вельмі дрэнна. Калі арганізаваць гэтую справу, як належыць, і, акрамя палых касцей ужываць таксама і сталовыя косцы (апошнія даць лепшыя вынікі), дык завод магчыма было-б забяспечыць на 50 проц. гадавой патрэбы пры рабоце ў тры змены. Астатнія 50 проц сыравіны было-б забяспечыць на за меж акругі—у колькасці 546 тон.

Магілёўскі касцямольны завод, які да гэтага часу вастаецца бязпрытульным, павінен прыцягнуць да сабе ўвагу ўважлівых і рэгулюючых органаў.

Адуку ўзяць сыравіну для заводу? Да гэтага часу завод працаваў толь-

кі на падалі, між тым яго трэба было перавесці таксама на апрацоўку касцей. Але ніхто гэтай справай ня цікавіўся, і збор палых касцей на горадзе і акрузе пастаўлены вельмі дрэнна. Калі арганізаваць гэтую справу, як належыць, і, акрамя палых касцей ужываць таксама і сталовыя косцы (апошнія даць лепшыя вынікі), дык завод магчыма было-б забяспечыць на 50 проц. гадавой патрэбы пры рабоце ў тры змены. Астатнія 50 проц сыравіны было-б забяспечыць на за меж акругі—у колькасці 546 тон.

Магілёўскі касцямольны завод, які да гэтага часу вастаецца бязпрытульным, павінен прыцягнуць да сабе ўвагу ўважлівых і рэгулюючых органаў.

Адуку ўзяць сыравіну для заводу? Да гэтага часу завод працаваў толь-

кі на падалі, між тым яго трэба было перавесці таксама на апрацоўку касцей. Але ніхто гэтай справай ня цікавіўся, і збор палых касцей на горадзе і акрузе пастаўлены вельмі дрэнна. Калі арганізаваць гэтую справу, як належыць, і, акрамя палых касцей ужываць таксама і сталовыя косцы (апошнія даць лепшыя вынікі), дык завод магчыма было-б забяспечыць на 50 проц. гадавой патрэбы пры рабоце ў тры змены. Астатнія 50 проц сыравіны было-б забяспечыць на за меж акругі—у колькасці 546 тон.

Магілёўскі касцямольны завод, які да гэтага часу вастаецца бязпрытульным, павінен прыцягнуць да сабе ўвагу ўважлівых і рэгулюючых органаў.

Адуку ўзяць сыравіну для заводу? Да гэтага часу завод працаваў толь-

кі на падалі, між тым яго трэба было перавесці таксама на апрацоўку касцей. Але ніхто гэтай справай ня цікавіўся, і збор палых касцей на горадзе і акрузе пастаўлены вельмі дрэнна. Калі арганізаваць гэтую справу, як належыць, і, акрамя палых касцей ужываць таксама і сталовыя косцы (апошнія даць лепшыя вынікі), дык завод магчыма было-б забяспечыць на 50 проц. гадавой патрэбы пры рабоце ў тры змены. Астатнія 50 проц сыравіны было-б забяспечыць на за меж акругі—у колькасці 546 тон.

Магілёўскі касцямольны завод, які да гэтага часу вастаецца бязпрытульным, павінен прыцягнуць да сабе ўвагу ўважлівых і рэгулюючых органаў.

Адуку ўзяць сыравіну для заводу? Да гэтага часу завод працаваў толь-

кі на падалі, між тым яго трэба было перавесці таксама на апрацоўку касцей. Але ніхто гэтай справай ня цікавіўся, і збор палых касцей на горадзе і акрузе пастаўлены вельмі дрэнна. Калі арганізаваць гэтую справу, як належыць, і, акрамя палых касцей ужываць таксама і сталовыя косцы (апошнія даць лепшыя вынікі), дык завод магчыма было-б забяспечыць на 50 проц. гадавой патрэбы пры рабоце ў тры змены. Астатнія 50 проц сыравіны было-б забяспечыць на за меж акругі—у колькасці 546 тон.

Магілёўскі касцямольны завод, які да гэтага часу вастаецца бязпрытульным, павінен прыцягнуць да сабе ўвагу ўважлівых і рэгулюючых органаў.

Адуку ўзяць сыравіну для заводу? Да гэтага часу завод працаваў толь-

кі на падалі, між тым яго трэба было перавесці таксама на апрацоўку касцей. Але ніхто гэтай справай ня цікавіўся, і збор палых касцей на горадзе і акрузе пастаўлены вельмі дрэнна. Калі арганізаваць гэтую справу, як належыць, і, акрамя палых касцей ужываць таксама і сталовыя косцы (апошнія даць лепшыя вынікі), дык завод магчыма было-б забяспечыць на 50 проц. гадавой патрэбы пры рабоце ў тры змены. Астатнія 50 проц сыравіны было-б забяспечыць на за меж акругі—у колькасці 546 тон.

Магілёўскі касцямольны завод, які да гэтага часу вастаецца бязпрытульным, павінен прыцягнуць да сабе ўвагу ўважлівых і рэгулюючых органаў.

Адуку ўзяць сыравіну для заводу? Да гэтага часу завод працаваў толь-

кі на падалі, між тым яго трэба было перавесці таксама на апрацоўку касцей. Але ніхто гэтай справай ня цікавіўся, і збор палых касцей на горадзе і акрузе пастаўлены вельмі дрэнна. Калі арганізаваць гэтую справу, як належыць, і, акрамя палых касцей ужываць таксама і сталовыя косцы (апошнія даць лепшыя вынікі), дык завод магчыма было-б забяспечыць на 50 проц. гадавой патрэбы пры рабоце ў тры змены. Астатнія 50 проц сыравіны было-б забяспечыць на за меж акругі—у колькасці 546 тон.

Магілёўскі касцямольны завод, які да гэтага часу вастаецца бязпрытульным, павінен прыцягнуць да сабе ўвагу ўважлівых і рэгулюючых органаў.

Адуку ўзяць сыравіну для заводу? Да гэтага часу завод працаваў толь-

кі на падалі, між тым яго трэба было перавесці таксама на апрацоўку касцей. Але ніхто гэтай справай ня цікавіўся, і збор палых касцей на горадзе і акрузе пастаўлены вельмі дрэнна. Калі арганізаваць гэтую справу, як належыць, і, акрамя палых касцей ужываць таксама і сталовыя косцы (апошнія даць лепшыя вынікі), дык завод магчыма было-б забяспечыць на 50 проц. гадавой патрэбы пры рабоце ў тры змены. Астатнія 50 проц сыравіны было-б забяспечыць на за меж акругі—у колькасці 546 тон.

Магілёўскі касцямольны завод, які да гэтага часу вастаецца бязпрытульным, павінен прыцягнуць да сабе ўвагу ўважлівых і рэгулюючых органаў.

Адуку ўзяць сыравіну для заводу? Да гэтага часу завод працаваў толь-

кі на падалі, між тым яго трэба было перавесці таксама на апрацоўку касцей. Але ніхто гэтай справай ня цікавіўся, і збор палых касцей на горадзе і акрузе пастаўлены вельмі дрэнна. Калі арганізаваць гэтую справу, як належыць, і, акрамя палых касцей ужываць таксама і сталовыя косцы (апошнія даць лепшыя вынікі), дык завод магчыма было-б забяспечыць на 50 проц. гадавой патрэбы пры рабоце ў тры змены. Астатнія 50 проц сыравіны было-б забяспечыць на за меж акругі—у колькасці 546 тон.

Магілёўскі касцямольны завод, які да гэтага часу вастаецца бязпрытульным, павінен прыцягнуць да сабе ўвагу ўважлівых і рэгулюючых органаў.

Замах на Саборнай плошчы

(Да адчынення помніку Івану Пуліхаву)

Усю ноч з 13 на 14 студзеня 1906г. у Менску ішоў густы снег. Вядомы волак завяз у глыбокіх суграбах. Пустыстыя камякі падалі ўсё радзей і калі, са смекам шыбаючы адзін у аднаго пруткімі снежкамі, выбеглі са двараў першыя школьнікі—неба было спакойна і мякка, верабі клпатліва аснпалі в дроту белы чорныя мясціны вераб'іных слядоў больш не агортвала снежная плёнка.

Іван Пуліхаў, які выканаў волю высокага бледнага чалавека.

Усю гэтую снежную ідуную ноч у саборы на плошчы, у пыльнай бегатай труне, у расшытым мундзіры з ардэнамі праліжаў мёртвы генерал Курпу, стары камандант этапапа пункта. Паніхіда была прызначана на суботу, 14-га студзеня.

Сотні людзей наблілі вранку ў скверчык насупроць сабору. Ваташён пятохы стаўў наперадзе, рэзка выступалучы на белым фоне цёмнашэрымі нурхомамі радамі.

Высокі, бледны, з глыбока-пасаджанымі вачыма, з чорнай—клінам—бародкай чалавек у штацкім паліце праціснуўся праз натоўп і выбіўся наперад на вузкі прамежак паміж саборам і скверчыкам. Адна рука чалавека была глыбока засунута ў кішэню, другой ён пракадаваў сабе дарогу і, калі стаў на месца, некалькі раз моцна пацёр ён шырокі белы лоб.

За высокімі дзяжкімі дзвярыма замерлі ўрачыстыя гукі, натоўп загалдаўся, сядзебанула наветра вазсковай каманда.

— Курлоў... Курлоў,—пачуліся галасы.

Грузная самаздаволеная постаць губернатара паказалася з-за дзвярэй. Курлоў ішоў дробным крокам, ня медзачы ні на кога. Паліцмейстар Нораў і вайсковыя чыны пасыпалі за ім.

Высокі бледны чалавек падаўся назад, раптоўна выхпаіў руку з кішэні... Шэры цыліндрык мільгануў над галавамі людзей і слаба стукнуўся аб шырокія губернатарава плечы. Курлоў рефлекторна адрыгнуўся ўсім целам, бомба падскочыла на руцэ і зарылася ў снег.

— Ах...—балюча прастангаў нейкі голас.

І адразу два стрэлы адзін за другім раздаліся з патоўпу. Дзвючына в перакопаным ад нечалавечага напружання тварам страляла ў здрадаўшы шэры цыліндрык.

Дарэмна. Курлоў знік. Дзесяткі чабатаў білі па галаве і сьпіне ўпаўшага высокага чалавека. Чорныя кучы паліцэйскіх і ахранянікаў кашыліся над кідаўным бомбу штацкім і страляўшай далучынай. Чырвануў снег, хрыпелі прапелы, белыя галубкі ўсё азіяталі і не маглі зліцць з рук намалёванага над саборнымі дзвярыма сьвятота...

Потым тэрарыстычкі кінулі на дно рампавініцкіх сабак, гардавыя з наганамі ў руках навальліся зверху, сангі шпэра прапеліся на Губернатарскай і, заварнуўшы на Юр'еўскую, уехалі ў двор 1-га вучастку.

Вечарам таго-ж дня горад страснуўся ад страшэннага сілаў удару, які раздаўся са скверчыка на Саборнай плошчы. Ва ўсіх дамох прылажачых кварталаў са званам выляцелі шыбы. Гэта артылерыйская частка узарвала той самы шэры цыліндрык, які

14-га студзеня 1906 году сын менскага каморніка, 20-гадовы рэалісты Іван Пуліхаў зрабіў замах на губернатара Курпува. Пуліхаў дзейнічаў па прыказанні эсэраўскай партыі, актывіўным і выдатным членам якоё ён узяўся.

Крывёю забітых кулімі 1-й, 2-й і 12-й рот Окскага палка рэвалюцыйных пралетараў Менску, крывёю 150 ахвар пракаатарскага расстрэлу на вакзальнай плошчы 18-га кастрычніка 1905 году былі запэдканы выгнанцыяны боты губернатара Курпува. І эсэраўская партыя ня ведала другіх шляхоў помсты за гэту кроў, як толькі шлях тэрарысцкай бомбы.

Але адна правакацыя ўплаталася ў другую. У бомбе, якую перадала Пуліхаву славуная пракаатарша Грэнгас-Жучэнка, быў загадаў сапаваны запал—і толькі дзякуючы гэтаму кат Курлоў, яго верны халоп Нораў і ўся чорнасоценная атрад, якая прысутнічала на паніхідзе на генералу Курпу, ня была разарвана на драбноткі кавалкі.

22-га лютага вайсковы суд, які засядаў у казарме на Петрапаўлаўскай вуліцы, прыгаварыў да «смертнай казни через повешенне» Івана Пуліхава і Ганну Ізмайловіч—тую самую дзвючыну, якая страляла з патоўпу на плошчы (ёй потым замянілі кару смерці 20 гадумі катаргі).

У палове чацьвертай гадзіны раіцы 25-га лютага на калідорах Менскай турмы наглядачы праселі ўкручанана ў коўдру чалавека. На турэмным двара чалавек выпрастаўся з-пад коўдры, выраўсаў а рук наглядачоў, абрынуўся да беллага пахмурнага корпусу, праз краты якога глядзелі на яго дзесяткі пар адзічлых вачэй, пакланіўся і выразна сказаў:

— Даруйце, браткі... Турма гудзела, праз краты выкідваліся коўдры з намалёванымі крэйдай лэанугамі і чырвоным алуцкі. Пуліхава навесілі а чацьвертай гадзіне раіцы на браме Менскай турмы.

Два дні таму назад на старажоўскіх могілаках члены беларускага аддзялення таварыства паліткатаржан адкрылі сьціпны, з ружовага каменю, помнік таварышу Івану Пуліхаву.

Міх. Гольдбэрг.

Беларусь рыхтуецца да перавыбарнаў саветаў

Рэвізійныя камісіі сельсаветаў рыхтуюцца да справаздачы перад выбарчыкамі. — Правараецца выкананьне старых наказаў. — Збіраюцца думкі сялян, як матар'ял для складаньня новых наказаў. — Да работы па складаньні спісаў лішэнцаў прыцяваюцца рабочыя прадпрыемстваў і вясковы актыў. — У радзе акруг і раёнаў рыхтуюцца новаўвядзеньні і новая практыка ў перавыбарнай кампаніі

Тыя весткі, якія зараз атрымліваюцца з розных месц Беларусі абходзе падрыхтоўчай работы да перавыбарнаў саветаў, гавораць аб тым, што сучаснай перавыбарнай кампаніі забяспечаны большы размах, большы абхот выбарчыкаў.

У сельсаветах у гэту кампанію да справаздачы будуць прыцягнуты ня толькі сельсаветы ў цэлым, але і камісіі сельсаветаў, асобныя члены саветаў, а таксама і рэвізійныя камісіі. У гэтых адносінах заслугоўвае ўвагі праведзенае Гомельскім акрвыканкомам мерапрыемства—рэвізійным камісіям дана дырэктыва аб неадкладным правядзеньні рэвізіі работы сельсаветаў з тым, каб з атрыманым матар'ялам магчыма было азнаёміць выбарчыкаў на сходах. Гэта работа ўжо праводзіцца рэвізійнымі камісіямі. Дарэчы, у мінулай кампаніі рэвізійным камісіям ня было аб чым рабіць справаздачы—яны ніякай работы не праводзілі.

Асабліва ўвага зьвернута на правэрку выканання мінулых наказаў. У некаторых мясцох для гэтай мэты вылучаны спецыяльныя камісіі. Выдзяляюцца тыя пункты наказаў, якія не праведзены ў жыццё, высвятляюцца прычыны гэтага. Ва многіх мясцох ужываюцца меры да таго, каб за перыяд да рэвізійнага выбарчыкаў.

У адной з акруг Беларусі, як практыка, будзе ўжывацца прымацаваньне членаў сямі выбарчыкаў да рэвізійнага выбарчыкаў.

У адной з акруг Беларусі, як практыка, будзе ўжывацца прымацаваньне членаў сямі выбарчыкаў да рэвізійнага выбарчыкаў.

лішэнцаў вылучаны спецыяльныя тройкі са складу рабочых і служачых.

У гэту кампанію будзе зьвернута асабліва ўвага на педанупрэжненьне лішэнцаў на выбарчыя сходы—у мінулым такія пепармальныя, нездаровыя зьявішчы мелі месца.

Больш шырока, чым у мінулыя гады, будзе пастаўлена справаздача райвыканкомаў перад сваімі выбарчыкамі—плян прадугледжвае прыцягненьне да гэтай справы мясцовых устаноў і арганізацый—судова-сьледчыя органы, міліцыя, саўгасы, агранамія, настаўніцтва і г. д.

Усюды ўзяты курс на раздрабненьне выбарчых вучасткаў пры адначасовым павялічэнні іх колькасці—разлік зроблены на абслугоўваньне вучасткам ня больш 200-300 выбарчыкаў. Гэта новаўвядзеньне, набліжаючы вучасткі да мас выбарчыкаў і палічваючы магчымае адшуканьня памяшканняў для сходаў, блізумоўна адаб'ецца на павялічэнні аўкі выбарчыкаў.

лічыць колькасць прадстаўнікоў напменшасцяй у агульных сельсаветах (не нацыянальных).

У некаторых раёнах Віцебскай акругі праводзіцца такое мерапрыемства—да кожнага сельсавету прымацоўваецца прадстаўнік райвыканкаму для правэркі дзейнасці данага сельсавету і асобных яго членаў, а таксама для выяўленьня актыву.

Акрамя агульнага друку для абслугоўвання перавыбарнай кампаніі паставілена шырока скарыста

Недодуманасьць ці шкодніцтва?

У зьвязку з узятым у газэце «Зьвязка» пытаньнем аб бюракратычным прайздэяньні практыцы студэнтаў-эканамістаў з боку некаторых нашых гаспадарчых органаў, лічым патрэбным наведзіць наступнае.

Самае разьмеркаваньне студэнтаў на практыку было пастаўлена самым паздавальным чынам. Міжведамсьцевага дзяленьня адчулася на голяным кроку. Да моманту скаляньня заняткаў унівэрсытэт ня мог дабіцца вестак аб тым, колькі месцаў у якіх устаноў будзе прадастаўлена для практыкі студэнтаў-эканамістаў. Гэта пазбавіла нас магчымасьці прывесці патрэбную папярэднюю работу на выпрацоўцы інструкцый, праграм і г. д. Месцы былі атрыманы ў той момант, калі заняткі скончыліся. Самае разьмеркаваньне месца характарызуецца бюракратычнымі скажэньнямі аэкдатычнага парадку. Мы не маглі дабіцца месцаў у ЦСУ, якая катэгарычна адмовілася прыняць хаця-б аднаго з 8-мі падаўшых на яе па законе практыкантаў. Тое самае з Барысаўскім ЦРК, тое-ж і з Гомельскім ЦРК. У кампенсацыю нам далі месца ў... Анезе, Архангельскай губ. і прышлося адправіць практыканта туды. Месцы для практыкі ў Дзяржбанку былі прадастаўлены студэнтам з іншых саюзных рэспублік. У Менску практыкавалі студэнты маскоўскіх і адэскіх ВУУ, але не хатлі месцаў для студэнтаў Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту.

Папашы на практыку, студэнты ў большасьці ўстаноў (бывалі іхасялівыя выключэньні, напрыклад, Менскі агрфа) натыкнуліся на выключэньне на халодныя, а часамі і варожыя адносіны. Асабліва гэтыя адносіны вылілі сябе ў ЦРК. Перш за ўсё, МПРК аказаў «гэраічнае» супраціўленьне прыёму практыкантаў. Ня глядзячы на дакладна ўстаноўлены зьконам процант практыкантаў, што падлягаюць прыёму ў кожную ўстанову, МПРК павёў торг за памяншэньне надаўшага на яго ліку практыкантаў. Дабіўшыся «поспяхаў» у гэтым напрамку, МПРК спаткаў студэнтаў-практыкантаў прапановаю... стаць за прылавак у якасьці прыказчыкаў. Патрэбен быў націск нельмі аўтарытэтных органаў дзеля таго, каб кіраўнікі ЦРК адмовіліся ад гэтага намеру. Далей пайшла «практыка»... Заг. арг. аддзелам ЦРК т. Альперовіч яавіла студэнтам, што «практыкантаў ня ведаю і ведаць не хачу». Заг. гандлёвым аддзелам МПРК тав. Зялючонок дазваляў сабе ў адносінах да практыкантаў ездзекі і выказваў афарызмы нахштадт істутных: «Наркамасьветы насылае нас сюды дзеля таго, каб надрабіць, а практыка—фікцыя... Вы яе ўсё роўна не атрымаеце». «Практыка ваца—накладны выдатак для нас» і г. д.

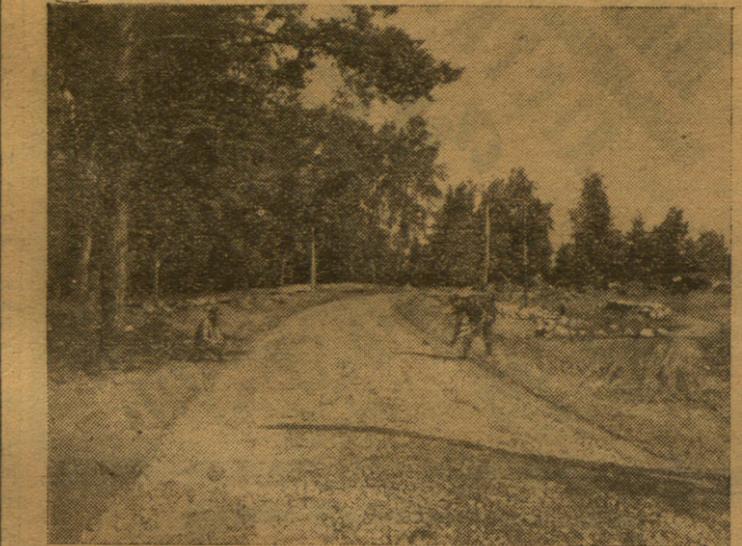
Лёгка зразумець, як праходзіла практыка студэнтаў пры такіх адносінах да яе кіраўнікоў устаноў. Да практыкантаў пачалі адносіцца, як да якойсьці «варожай сілы», якая заклікана праз некаторы час зьмяніць спэцыялі. І некаторыя спэцыялісты, што ім «няма калі навучаць студэнтаў», што «нам не да інструтаваньня», што «тут не унівэрсытэт» і г. д. У выніку практыкантаў прывачалі на тэхнічна-элементарную работу, якая ня прыносяла ім ніякай карысьці. Так, напрыклад, інструктар арг. аддзелу ЦРК тав. Філаметаў прымусіў практыканта надпісваць адрасы і скрапляць лістоўкі. У бухгалтэрыі Белкаансаюу ім даручылі тэхнічныя падлікі. Таксама зрабілі і ў Беларускай. Таксама абышоўся з практыкантамі бухгалтар Рэчыцкага камітэту «Інтэрнацыяналь» Шыдлін, які, ня глядзячы на прапанову дырэктара заводу ака-

могу, аднёсяся да гэтага даручэньня чыста пасабатажніцку...

Паданых фактаў мы не каментуем. Усякі, хто сачыць за нашым грамадзка-эканамічным жыцьцём, добра ведае, якую ролю ва ўсім сацыялістычным будаўніцтве займае пытаньне падрыхтоўкі чырвоных спецыялістаў. Ведае таксама, якое месца вызначаецца ў працэсе гэтай падрыхтоўкі вытворчай практыцы. Тое, што ў некаторых дзяржаўных устаноў прааблілі са студэнтамі-эканамістамі Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту, можа быць вытлумачана адным з двух: чыноўніцкай недодуманасьцю ці сьвядомым шкодніцтвам.

С. ВАЛЬФОН.
Н. КАНАПЛІН.

Па Савецкай Беларусі

Пракладка шашы Выдрыца—Арэхі

Выпадак з в. Купелні (Ад нашага карэспандэнта на Асінбудзе)

Увясну 1927 г. два маладых інжынеры Асінбуду прабіраюцца з гораду Воршы ў пасады Выдрыцу і ў працягу 2-х гадзін дарэмна натужваліся вылезьці з багіні ў вёсцы Купелні. Сялянская каняка разам з калёсамі ўвалывалася ў яму, якая была перапоўнена мяккаю глінаю і толькі з дапамогай мяоных сялян пашападала выцягнуць з ямы спачатку рэспрэжанага каня, а затым і рэзгужаны воз.

Калі потым выявілася, што шаша Выдрыца—Арэхі павінна прабыць праз галоўную вуліцу вёскі Купелні з яе непраходнай гряззю, мы віталі групу сялян вёскі Купелні і добраахвотна ў недалёкім будучым. На наша дзіва частка сялян ня толькі ня ўсёцпылася, а выказвала нават думку аб тым, што новая шаша сялянству акрамя шкоды нічога іншага ня дасць, бо ад зьвердае дарогі вельмі часта зьбіваюцца конскія падковы і псуюцца шшы на калёсах.

Аказалася нават у Воршы сяляне вёскі Купелні ездзельце не па Віцебскай шашы, а па Вабінацікім тракце па «мяккай» дарозе. Дарма пераконвалі сялян, што іх конкі ледзь воззяць па граві і амах 15-20 пудоў цяжару замест 70-80 па шашы, што з лішкам пакрывае-б вышэйшыя выдаткі і інш. Сапраўды, калі ў вёсцы Купелні даказвае, што дабіцца самадзейнасьці сялянства ў справе палешаньня нашых шляхоў можна толькі тады, калі вакол гэтай справы разьвіць палешаньня іранангалу ў вёсцы, даказаўшы селяніну ўсю выгаду добрых шляхоў для яго.

Аказалася нават у Воршы сяляне вёскі Купелні ездзельце не па Віцебскай шашы, а па Вабінацікім тракце па «мяккай» дарозе. Дарма пераконвалі сялян, што іх конкі ледзь воззяць па граві і амах 15-20 пудоў цяжару замест 70-80 па шашы, што з лішкам пакрывае-б вышэйшыя выдаткі і інш. Сапраўды, калі ў вёсцы Купелні даказвае, што дабіцца самадзейнасьці сялянства ў справе палешаньня нашых шляхоў можна толькі тады, калі вакол гэтай справы разьвіць палешаньня іранангалу ў вёсцы, даказаўшы селяніну ўсю выгаду добрых шляхоў для яго.

цэваньне членаў імі выбарчыка да розных выбарчых вучасткаў—зразумела, у тых мясцовасьцях, дзе будзе пекальні выбарчых вучасткаў. Гэта мера, якая дасць магчымасьць усім членам сямі выбарчыка прымаць удзел у перавыбарах, асабліва вялікае значэньне будзе мець для жанчын.

У гэтую кампанію падвойваецца склад членаў сельсаветаў—кожны 100 выбарчыкаў будзе абіраць аднаго члена сельсавету, у той час, як у мінулай кампаніі абіралі 200 выбарчыкаў. Гэтая акалічнасьць, акрамя павялічэньня складу сельсаветаў, таксама павя-

Л. Н.

У некаторых раёнах плянам не прадугледжана ўдзячэньне ў сьправаздачную кампанію радавых членаў райвыканкомаў і сельсаветаў. У Рэчыцы (прамысловы горад) арганізацыя выбарчых сходаў наметана толькі па прафсаюзах, а сходы па прадырэмствах выключаны.

Усе гэтыя і іншыя недахопы выяўляюцца, і на месцы з цэнтру—з Менску—насылаюцца тэрміновыя дырэктывы—выправіць, зьмяніць, палешыць.

Л. Н.

„Запяюць верацёны“

Амаль кожная арыгінальная п'еса, пастаўленая ў нашых тэатрах, прадстаўляе ў беларускіх умовах падзел вальківай важнасці пры наўняснасьці п'есага годаду ў гэтай галіне. П'еса Міровіча «Запяюць верацёны», пастаўленая ВДТІ ў часе адчыненьня сэзону, асабліва прыцягнула ўвагу працоўнага глядача. Аб гэтым сьведчыць тыя, праўда скараспелыя рэцэнзіі ў газэтах «Савецкая Беларусь» і «Рабочий», аб гэтым сьведчыць дыскусія, наладжаная калектывам працоўнаго ЦК КП(б)Б, аб гэтым сьведчыць і тое ажыўленьне сьрод глядачоў, якое назіралася і назіраецца ў часе і пасля спектакляў.

Л. Н.

Мы ў данай п'есе вугаль у Несьвіта-дэна, крытыка, у галіне прадугледжваецца на 156 проц. п'есага годаду ў гэтай галіне. П'еса Міровіча «Запяюць верацёны», пастаўленая ВДТІ ў часе адчыненьня сэзону, асабліва прыцягнула ўвагу працоўнага глядача. Аб гэтым сьведчыць тыя, праўда скараспелыя рэцэнзіі ў газэтах «Савецкая Беларусь» і «Рабочий», аб гэтым сьведчыць дыскусія, наладжаная калектывам працоўнаго ЦК КП(б)Б, аб гэтым сьведчыць і тое ажыўленьне сьрод глядачоў, якое назіралася і назіраецца ў часе і пасля спектакляў.

Амаль усе выступаўшыя палкрэсьлівалі, што на фабрыцы, паказанай у п'есе Міровіча адсутнічае кіласвая барацьба, няма ні партыйнай, ні камсамольскай ячэек, няма жаарганізатара, няма вытворчых нарад, нзогул няма ніякага кіраўнітва рабочай масай, якая прадстаўлена ў п'есе забітай, загнанай і толькі ў канцы робіцца сьвядомай. Не паказана ў п'есе пераадажэньне рабочай масы з забітай, пёмнай, у актыўную, сьвядомую. Фабрыка ў п'есе, як зазначалася на дыскусіе, нагадвае вясковыя вятчоркі. Накоіт тыпаў даных у п'есе «Запяюць верацёны», большасьць выступаўшых выказвалася за тое, што ў нашых умовах падобных дырэктараў, сакратараў райкомаў амаль што няма, а калі і ёсьць, дык адзіночныя выпадкі і нельга іх узводзіць у тып. Зазначалася так сама, што тып Марылькі надуманы, усе праковы, якія гаворыць работніца Марылька па п'есе, надуманыя няжыцьцёвыя, штучныя.

Наогул многія рабілі вывад, што аўтар п'есы ня ведае жыцьця нашае фабрыкі, для яго незнаёмы быт рабочых і наадварот, усе выступаўшыя таварышні зазначалі, што добра ў п'есе выведзены шкоднікі: намесьнік дырэктара, жонка і дэчка дырэктара. Гэтыя тыпы атрымаліся поўнакроўнымі, жыцьцёвымі. Зазначалася таксама на тое, што п'еса вельмі расьцягнута, што вельмі доўгі, хоць паданы і дасканала, абразок у маскоўскім кафе-шантане, што п'есу треба паправіць і скараціць. Вытывыя сьценкі паданы даволі праўдзіна. Адным з выступаўшых таварышоў зазначалася, што непраўдападобным і непраконнавым зьяўляецца тое, што амаль усе работніцы па п'есе прайшлі праз спальню намесьніка дырэктара.

Тав. Сянкевіч у сваёй кароткай прамове адзначыў памылковасьць такога погляду на п'есу Міровіча, які ёсьць у рэцэнзіі Т. Глыбоцкага, а таксама і ў многіх выступаўшых на даным дыскусіе. Тав. Сянкевіч гаворыць, што неабавязкова пісаць п'есу на статуту, што неабавязкова выводзіць у п'есе станочныя тыпы, што треба завастраць увагу на адмоўных тыпах, гэта дапаможа выкараненьню тых баялячак, якія ёсьць на цэле нашае прамысловасьці (для прыкладу ён прыводзіць «Рэніора» Гоголя, дзе даюцца толькі адмоўныя бакі гоголеўскае сучаснасьці).

Сьвяткаваньне 10-годзьдзя камсамолу

ВІЦЕБСК. (Наш кар.). Віцебскі камсамол з маленькай групы ў 50 чалавек у 1918 годзе ўзрос да 10-гадовага юбілею ў магутную арганізацыю, якая налічвае ў сваіх радох каля 9.000 членаў, з якіх 80 проц. рабочых, беднякоў і батракоў і каля 20 проц. саматужнікаў, сераднякоў і іншых.

Заўчора ў гонар юбілею адбылася вялікая дэманстрацыя. Пляц Волі і вакольнае вуліцы былі напоўнены моладзьдзю, чырвонаармейцамі і дарослымі рабочымі і служачымі. Вялікая колькасьць плякатаў і дэзунтаў, транспаранты, фэервэрк—усё гэта прадстаўляла цікавае відовішча. У дэманстрацыі ўдзельнічала звыш 5.000 чалавек.

210 няшчасных выпадкаў за 3 месяцы

ВІЦЕБСК. (Наш кар.). Няшчасныя выпадкі на прадырэмствах Віцебшчыны, у прыватнасьці на заводзе «Чырвоны Металісты», набылі пагражаючыя разьмеры. За апошнія тры месяцы 1927 г. зарэгістравана было 272 няшчасныя выпадкі, з якіх 157 ці 58 проц. прыпадае на «Чырвоны Металісты». За студзень-сакавік 1928 г. з 210 няшчасных выпадкаў, адначаных у акрузе, ужо 194, г. зн. 92 проц., прыпадае на «Чырвоны Металісты». За той-жа перыяд на кожных 100 рабочых у сярэднім прыходзіцца 75,9 выпадкаў захворваньняў і 544,3 непрацаздольных дзён.

Пытаньне аб няшчасных выпадках і мерапрыемствах па ахове працы на заводзе стаіць настолькі востра, што правядзеным апрафабюро пастэнавіў прысьвядзіць яму спецыяльнае пасаджэньне, якое адбудзецца непасрэдна на прадырэмстве, з удзелам усіх рабочых

Слабы тэмп загатоўак у Гомельшчыне

Невыстарчальнае хлэбазабеспячэньне Гомельшчыны выклікае павышэньне рыначных цен і падзеньне загатоўак.—Хлэбазгатоўчы апарат не на вышыні.—Прынятыя мерапрыемствы адбіліся на павышэньні памольнага збору

ГОМЕЛЬ. (Наш кар.). Хлэбазгатоўкі ў Гомельскай акрузе праходзяць слаба. За апошнія дзье дзясціднёўкі кастрычківы влівы выканані толькі ў разьмеры 33 проц. Асабліва вяла прайшлі загатоўкі за другую дзясціднёўку з 10-20 кастрычкіна. Найвялікае зьмяшэньне загатоўак адзначаецца па аўсе і пшаніцы, яравыя культуры пераважаюць у загатоўках.

Ня добры ход загатоўак, пашіма слабой работы загатоўпаў, тлумачыцца галоўным чынам неадавальняючым становішчам хлэбазабеспячэньня акругі, што выклікае высокі ўзровень рынаковых цен на хлэб. Значны разрыў паміж загатоўчымі і рынаковымі цэнамі выклікае вываз сьлянаствам хлэба з вытворчых раёнаў у спажывецкія раёны акругі для рэалізацыі яго скупшчыкам або непасрэднаму спажыўцу на высокіх цэнах.

Нядзельны унівэрсытэт на фабрыцы
ГОМЕЛЬ. (Уласны кар.). У Нова-Беліцы на фабрыцы «Возуі» адкрыўся нядзельны унівэрсытэт. Рабочыя праяўляюць вялікі інтарэс да вучобы. Ва унівэрсытэце будадуць чытацца лекцыі вытворчага характару.

Адусюль

ЛІК ПАДПАЛАЎ У ВЁСКАХ ГОМЕЛЬШЧЫНЫ НЕ ЗЬМЯНШАЕЦА. За апошні час адначаня падпалы ў вёсках В. Нёмні, Дурэвічы, Стары-Бруноў, Узавравічы і г. л. Ад палараў сьляне пераіць вялізарныя страты.

Іны узбудзілі хадайніцтва перад ахпаведанымі органамі аб ужыцці суроўва пакараваньня да падпальшчыкаў. (Уласны нар.)
НАПАДЫ І РАВУНКІ Ў ГОМЕЛЬШЧЫНЕ НЯ СПЫНЯЮЦА. На працягу аднаго месяцу зроблены палы рад напалаў і абрабаваньняў вясковых кааператываў. Сьляне-пайшчыкі патрабуюць, каб да вінаватых былі ўжыты суровыя меры пакараваньня. (Уласны нар.)
САВЕЦКУЮ ГАСПАДАРКУ З ЖЫВЕЛАПРАМЫСЛОВЫМ УХІЛАМ Баўрыўскае аргуровае плавяная камісія пастаанавіла арганізаваць у Старо-

Адпраўка прызыўнікоў

ГОМЕЛЬ. (Наш кар.). Пачалася адпраўка прызыўнікоў у Чырвоную армію. Яўка прызыўнікоў на зборныя пункты зьдавальняючая. Сьрод прызыўнікоў правадзіцца культурна-асьветная прапагандэца лекцыі, даклады, арганізаюцца экскурсіі ў музей іма Луначарскага, на завод «Двигатель Революция», у музей сьвётарнае асьветы. Адпраўка прызыўнікоў скончыцца да 20 лістапада.

Невыстарчальнае таваразабеспячэньне вёскі ў сваю чаргу аслабляе ў сьляне стыму для рэалізацыі хлэба на лініі дзяржаўных і кааперацыйных загатоўкаў.
У процілегласьці ходу загатоўак хлэба ад сьлянаства наступіць хлэба ад памольнага збору значна ўмацаціцца. У зьвязку раду праведзеныя мерапрыемстваў па спяганьні памольнага збору наменціўся наўсім перааом у гэтай галіне. Так, за першую палову кастрычкіна па акрузе ўжо наступіла 123 тоны хлэба суіроць 60 тон за ўвесь верасень месяц.
Загатоўкі ільнянога сям'я таксама паказалі некаторы падзеньне. Калі да гэтага часу загатоўкі ільнянога сям'я значна перавышалі планы, дык зараз яны ўжо працякаюць у межах плавявага заданьня—ня вельмі высокага.

Шпігнарна-ачышчальны завод

ШПІГНАРНА-АЧЫШЧАЛЬНЫ ЗАВОД з прапускоўнай зьмощнасьцю ў год сьмрду да 500 тон прызвана патрэбным пабудоваць у Полацку. Пабудова заводу будзе каштаваць арэнтаваныя на 21.000 р. і ўскладзена на Белдзяржгандзель з тым, каб да вясны 1929 г. будаўніцтва было закончана і завод пущаны. (Уласны нар.)
КАЛЕЧЫЦЬ ЛЮДЗЕЙ АЎТАБУС, які ходзіць з Койдавава ў Узду (Меншчына). Гэтымі дзямі аўтабусу калечыць 4 чал. Райвыканком не зварочвае ніякай увагі. (Наш сьмейор В. С.)
28 ПРЭМІЙ АТРЫМАЛІ СЯЛЯНЕ Новадворскага сельсавету, Самашэлавіцкага раёну (Меншчына), за прадаўжэньне ахпанатва на выстаўку ў «Дзень урадава». Першую прэмію—гавароны дыпэль—атрымава савецкая гаспадарка іма Андэлавіча.

Вучанцы дасьледча-паказальне шко лы імя Радзішчава ў Маскве за падрыхтоўкай да карнавалу да Кастрычнікавых сьвят

КУЛАКІ ПАПЛАЛІ САУГАС ДУКОРЫ

Страты дасягаюць 40 тыс. руб.

У Менск вярнуўся інспэктар крымінальнага вышуку тав. Януцін, які выявіў у асабістай гаспадарцы Дукоры для зьмяшчэньня прычыннага пажару.

Пажар узнік 25-га кастрычніка і працягваўся цэлы дзень. У вагні загінула 12 тно. пуд. неабмалочанага аўсу, 18 тно. пуд. сааломы, 500 п. дробіну, 1.500 пуд. цімафеўні, паравая малатарня і інш. інвэнтар. Страты дасягаюць каля 40 тыс. руб.

Маёмасьць саўгасу не застрахована. У лінідацы пажару прымаў удзел усе ваколічныя пажарныя каманды, дзякуючы чаму ўдалося ўратаваць будыні саўгасу.

Высьветлена, што саўгас падпалі кулакі. Каб адцягнуць увагу на сельніцтва ад пажару, кулакі падпалі пуню аднаго селяніна-антыквэстэга, які завітаў са сваімі прынады ўсе меры да ліквідацыі пажару ў саўгасе Дукоры.

Саўгас Дукоры быў арганізаваны ў пачатку рэвалюцыі і за апошнія гады даў значны гаспадарчы посьпех. Ён лічыўся адным з мацнейшых саўгасаў Менскай акругі.

Крымінальны вышук у тэрміновым парадку вядзе сьледства. Прыняты меры да затрыманьня падпальшчыкаў.

Усебеларускі зьезд рабочых швэйнікаў

ПЭРСПЭКТЫВЫ РАЗЬВІЦЬЦА ШВЭЙНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЬЦІ

26-га кастрычніка зьезд заслужаў даклад дырэктара беларускага швэйтэсту т. Васіліна аб перспектывах разьвіцьця швэйнай прамысловасьці.

— Паўтары гады таму назад, — кажа т. Васілін, — на 2 швэйных фабрыках Беларусі было запата 500 чал., а цяпер 2.700 ч. — рост на 400 проц. Такага разьвіцьця швэйнай прамысловасьці няма ні ўводнай з савецкіх рэспублік.

У сучасны момант будуюцца 2 новыя швэйныя фабрыкі: ў Віцебску — на 5.000 рабочых і ў Менску — на 1.200 рабочых. На будаўніцтва адпущана 2.700 тыс. р. Віцебская фабрыка па сваім абсталяваньні і шэфаводцы работ будзе адной з лепшых у СССР. Абедзве фабрыкі будуць думкамі ў 1929-30 г.

Прыстаўніцтва праграмы на фабрыках будзе ўсталявана ў 1929-30 г. Усталяванне праграмы на фабрыках будзе ўсталявана ў 1929-30 г.

Паводле пачынаю, апраца фабрык у Віцебску і ў Менску, намечана будаваць новых швэйных фабрык у Бабруйску і Гомелі і фабрыкі капальноў у Магілёве. На гэта будаўніцтва асыгнаецца звыш 5 млн. руб.

Звыш мільёну руб. асыгнаецца на будаваць кватэр для рабочых. Да канца пачынаюці лік рабочых на фабрыках будзе дасягнута да 12.300 чал.

Прастаўніцтва менскіх пракалектываў так. Гэцін інфармаваў зьезд аб становішчы пракалектываў швэйнікаў. У 1927 г. у Беларусі налічвалася 37 калектываў, якіх аб'ядналі 1.078 рабочых. У бягучым годзе дзяржаўнай швэйнай прамысловасьці было перададзена 856 рабочых. У сувязі з гэтым лік калектываў зьменшыўся. За 1927-28 год рабочым пракалектываў было выдана зарплата 382 т. р. Сарэзны зарплата рабочых павялічылася з

М Е Н С К

ЯКАСЬЦЬ ХЛЕБА ПА-ЛЕПШЫЦА

НАКЛЕЙКІ НА ХЛЕБЕ.—АДМІНІСТРАЦЫЯ ПЯКАРНЯУ АДНАЗВАЕ ЗА ЯКАСЬЦЬ

Наркамгандлю БССР выдаў загад аб тым, каб хлеб выпускаўся ў продаж толькі пасля стараннага агляду яго якасьці. За выпуск з пякарняў дрэннага хлеба будзе асабіста і ў першую чаргу адказваць бравіроўшчык. На баках хлеба будзе прымацаваныя наклейкі з адзнакаю, у якой пякарні і ў якую зьмену хлеб выпечаны. На майстроў, якія дапушчаюць выпечку нядобрыкаснага хлеба, будзе ускладацца спажываньні.

Акрадзяленьні гандлю і дзярж-хлебінспэкцыя будучы сачыць за тым, каб у пякарні некіроўвалася толькі стандартная мука. Аб усякім выпадку паступаючай нядобракаснай ці нестандартнай мукі адміністрацыя пякарняў павінна будзе складаць акты і накіроўваць іх у мясцовы камгандаль. Аднава распараджэньне аб тым, каб на тых млынох, дзе да гэтай пары не ўстаноўлены аэравачы апараты і абсечныя машыны — апошнія былі выключаны з мацынасы выпуску з млыноў дрэннае мукі. За працай млыноў усталявацца асобны кантроль.

Акруговым інспэктарам гандлю прапанавана пры кожным выпадку выхату з пякарняў нядобракаснага хлеба вінаватых прыцягваць да адказнасьці.

Пачалася выдача пшанічнай мукі

Учора на ўсіх крамах МЦРК пачалася выдача пшанічнай мукі. Кожнаму пайшчыку выдаюцца па 4 кілі мукі двух сэртоў, а ўтрыманьня, якія маюць дадатковыя кіліжкі, па 2 кілі. Штодзённая атрымліваюць мукі 7.000 пайшчыкаў. Выдача праводзіцца ў такім рытмі, каб усе пайшчыкі МЦРК былі забясьпечаны пшанічнай мукай.

Завоз 400 тыс. пуд. аўса

Наркамгандлю СССР наведаніў Саюзхлеб, што ў яго адрас будзе завезена на лістапад 400 тыс. пуд. аўса для забясьпечаньня патрэб БССР.

ПРЫГАВОР ПА СПРАВЕ СЯСЬЦЁР-АНТЫ-СЭМІТАК

5 падсудных асуджаны, адна падсудная апраўдана

Пазачора Менскі акруговы суд скончыў разгляд у другі раз справы сясьцёр антысэмітск менскай дзіцячай клінікі: Сьдэснэр, Хмары, Маслоўскай, Жылінскай, Сабалеўскай і Луцэвіч.

Пасля 3-х з палов. гадзіннае нарады суд вынес па гэтай справе наступны прыговор:

Сьдэснэр і Хмару пазбавіць волі тэрмінам на 8 месяцаў, Маслоўскую і Жылінскую — на 5 месяцаў, Сабалеўскую — на 3 месяцы. Луцэвіч апраўдаў.

Прымаючы пад увагу нізкі ўзровень адукацыі і палітычнае разьвіцьця сясьцёр Жылінскай і Сабалеўскай, суд апазішоў мацімчыню пазбавленьне волі Сабалеўскай замяніць грамадзкаю вымоваю, Жылінскай — лічыць умоўным у працягу 3-х год. Акрамя таго, суд настанавіў зьмярнуць увагу адміністрацыі дзіцячай клінікі, на несаа часовае і перашучае рэзаваньне на працягленьне антысэмітызму з боку супрацоўніц дзіцячай клінікі, выкрытым толькі, дзякуючы друку.

Акалічнасьці справы сясьцёр дзіцячай клінікі ўжо вядомы чытачом з асаблівага нумару нашай газэты пераіста судовага сьледства. Як вядома, тады суд апраўдаў усіх падсудных, за выключэньнем сястры Сьдэснэр, якая была прысуджана да 1 году пазбавленьня волі ўмоўна.

Менская грамадзкасьць была абурана апраўданьнем падсудных. Акружаратуры прапанавала прыговор перад Вярхоўным Судом рэспублікі, які перадаў справу на разгляд у другі раз.

Што-ж выліла другой судовы сьледства?

Усе факты антысэмітызму, аб якіх мы пісалі ў свой час, зусім устаноўлены. Начале ў Хмарай і та і група сясьцёр узбуджала пачуцьце нацыянальнай вяржасці — наміж беларускімі і яўрэйскімі маткамі, а таксама наміж маткамі і супрацоўнікамі клінікі. «Парымае частка», «савецка-жыдоўскае пойдзе» і т. д. былі звычайнымі выразамі сясьцёр. Паказанні сьведкаў у гэтым дадзены.

Прыговор паслужыў напярэджаннем для тых, хто адкрыта і неадкрыта падрывае нацыяналізму савецкай улады, сячы нацыяналізму вяржасць у савецкіх установах.

Пашырэньне шпалернай фабрыкі

З сьнежня месіца шпалерная фабрыка імя Вэрэўскага пераходзіць на работу ў дзьве зьмены. У звязку з гэтым, на фабрыку будзе прынята 50 чалавек новых рабочых.

ПОСЬПЕХ БЕЛАРУСКАГА ЛЕСАЭКСПАРТУ

ВЯЛІКІ ПОПЫТ НА БЕЛАРУСКУЮ ФАНЭРУ.—ПРАДУКЦЫЯ БУДУЧАГА ГОДУ АМАЛЬ УСА ЗАПРАДАНА

Мінула гаспадарчы год паказаў значны дасягненьні ў галіне разьвіцьця лесаэкспарту ў Беларусь. Да 1-га кастрычніка прадана на замежны рынак лесамастар'лаў усяго на суму 350.000 фунтаў стэрлінгаў (з паловаю мільёны рублёў), супроць леташняй сумы ў 156.000 фунтаў стэрлінгаў, што дае павялічэньне на 209 процантаў. Павялічэньне экспарту адбылося як за кошт асноўных відаў прадукцыі, так і асабліва за лік дробнарадных відаў. Значна павялічылася ўдзельная частка вывазу фабрычна-заводскай прадукцыі, якую была ўдзельная асабліва ўвага. Так, у 1927-28 годзе фабрычна-заводскай прадукцыі было вывезена на суму 171.725 фунтаў стэрл. супроць 109.390 фунтаў у 1926-27 г.

З агульнай сумы вывазу з БССР у 1927-28 г. на Нямеччыну прыпадае — 222.736 фунтаў стэрл. (павялічэньне на 91 проц. супроць 1926-27 г.), Англію — 89.021 фунтаў стэрл. (павялічэньне на 205 проц.) і Амерыку — 27.443 фунтаў стэрл. (павялічэньне на 794 проц.).

Зараз умовы замежнага рынку лічыцца больш спрыяюць разьвіцьцю лесаэкспарту ў Беларусь. Вельмі ўстойлівы за мяжою попыт на фанэру. Значна павялічыўся попыт з боку Італіі і Чэхаславакіі. Гэтымі днямі ў Італію прапанава 1.100 кубамэтраў фанэры на суму 12.450 ф. ст., у Чэхаславакію — 800 кубамэтраў на суму 6.900 ф. ст., у Амерыку — 250 кубамэтраў на суму 3.000 ф. ст. З Нямеччынай заключана быўшая зьдэлка на продаж 8.000 кубамэтраў на суму 92.000 ф. ст.

Цікава, што ўся прадукцыя Лесбелу, якая будзе вытрацівацца да верасня будучага году, ужо прапанава. Вядуцца перагаворы аб продажы астатняй часткі прадукцыі бягучага году.

Недахоп ў дэнатурэцы будзе

За апошні час у гарадох БССР асабліва ў Менску адчуваецца недахоп дэнатуры. Наркамгандлю БССР прапанаваў Цэнтральнаму павялічыць выдубі дэнатуры заводамі з разьлікам поўнага дэвальвэньня патрэб насельніцтва ў дэнатуры. На лістапад меюць прапанавана выпрацаваць 10 тыс. літраў дэнатуры. Цэнтральнаму будзе заключаны дагавор з ЦРК аб выпуску дэнатуры ў магазінах апошняга для лепшага абслугоўваньня насельніцтва і зьніжэньня чаргі. Інспэктары гандлю будучы сачыць за тым, каб заводы выпрацавалі патрэбную колькасьць дэнатуры.

Жалобная праца на магільні Івана Пуліхава ў дзень адчыньня яму помніку (нарыс аб Пуліхава глядзі на 3-й отаронцы)

Інструкцыйная нарада па пытаньнях гаспадарчага становішча

Сьбня, 30 кастрычніка, роўна з 2 гада дня, у памяшканьні клябу К. Маркса (малая заля) адбудзецца інструкцыйная нарада па пытаньнях гаспадарчага становішча. Дагладчык — сьратар Менакружкому т. Славінскі.

Павінны абавязкова зьявіцца наступныя т.т.

Стракоўскі (ВСНГ), Міленьні (дырэктар Харчтрэсту), Ізраеліт (дырэктар Белпайгандлю), Ерафеў (Лесбел), Цянкаваты (электрастанцыя), Гарбуноў (завод «Усход»), Заранкін (кіраўніцтва пракалектываў), Фрэйдін (гарбарня), Палякоў (Белдзяржспірт), Равіч (Дзяржстрой), Макаравіч (Менсельпром), Дзячкоўскі (гандальстрой), Луцкевіч (Белпайгандаль), Блюмін (ВСНГ), Жук (праўленьне пракалектываў), Кац (праўленьне МЦРК), Шэйнін (Белдзяржгандаль), Холад (Наркамгандаль), Адамайціс (Наркамгандаль), Цофін (Наркамгандаль), Брысін (Наркамгандаль), Рубенчык (тэкстыльтрэст), Ліхадзевіч (шчачыны трэст), Капароўскі (Лесбел), Ледвіч (завод «Беларусь»), Лабанаў (завод «Палетары»), Яцкевіч (завод «Варшавянка»), Рубін (спіртзавод), Найхім (праўленьне Цэнтрспірту), Бранд (завод дрэваапрацоўчы), Раксін (ЦП саюзу харчавікоў), Іваноў (ЦП металісты), Платун (ЦП саюзу асьветы), Каплан (ЦСПСБ), Розін (ЦСПСБ), Ісаеў (ЦСПСБ), Яцкевіч (акрываніом), Кроль (нач. міліцыі), Рабіноўвіч (гарсавет), Валасноў (АБВШ), Васкабойнікаў (камбані), Ашаровіч (газэта «Анцэбр»), Зысьман (акруговае пракуратура), Сташэўскі (Наркамюст), Шукевіч (газэта «Белар. Вёска»), Памяранец (акругном КП(б)Б), Тамашэўскі (акругном КП(б)Б), Палякоўскі (акругном КП(б)Б), Вальковіч (ляхаўскі райком КП(б)Б), Гурвіч (гарадні райком), Залін (ДПУ), Левін (Белжылсаюз), Зельдонск (МЦРК), Гравіт (НКТ), Зельдовіч (жылпрамсаюз), Наўлянскі (Белнаапааюз), Цырлін (Белнаапааюз), Мар'ясін (Белжылпрамсаюз), Хаскін (БКС), Аграноўскі (Белнаапааюз), Талапіла (Белнаапааюз), Лікумовіч (Белжылпрамсаюз), Лук'янчык (Белжылсаюз).

Розыгрыш рэчавой дэтарэі таварыства дапамогі дзецям

У выхадзі адбыўся розыгрыш выйгрышаў рэчавай дэтарэі таварыства «Дапамогі дзецям». Усяго выйгрыша 207 выйгрышаў. Галоўны выйгрыш — палёска — прыпаў на № 9576, швейная машына — на № 0629, ніколяваны дзішчы жолак — на № 6828, два двухспальныя ніколяваныя ложка — на №№ 4911 і 4047. Набравагова табліца выйгрышаў готымі дзямі будзе надрукавана ў апамай газэце.

Радыё-перадача

Аўторак, 30-га кастрычніка

6-00—6-30 — Ленцыя праф. Сіроціна зьцялю «Ян пабудаваны сьвет» — «Хаміны олад небесных чол». 6-30—6-50 — Музычны адпачынак. 7-15—7-25 — Перадача праграмы № 31-га. 7-25—8-10 — Беларуская радыёгазэта 8-10—8-40 — Інфармацыя на мове эспэранта. 8-40—11-00 — Нанцэрт са студыі.

Паведамленьні

— ДОМ АСЬВЕТЫ. Сьбня, 30 кастрычніка, а 8 гадзіне ўвечары адбудзецца агульны сход юнэскай Дому Асьветы. Абвестка дня: 1) Справаздача бюро юнэскай; 2) абмеркаваньне пляну працы на асеньна-зімовы пераод. Пасля сходу кіно. А 6 гадз. увеч. — сход усіх запісаўшыхся ў гурток эспэранта.

— ДОМ АСЬВЕТЫ. 30 кастрычніка г. г., адбудзецца роўна з 7-й гадз. увечары пасяджэньне бюро асьветы КК(б)Б Працасьветы.

2. Арганізацыйны пытаньні. — Гаррайшэфтатарыства паведамляе, што ў чацьвер, 1-ХІ г. г., а 7 г. увечары ў памяшканьні Гаррайкому КП(б)Б адбудзецца інструкцыйная нарада па пытаньні аб правядзеньні 11-годзьдзя Кастрычнікавай рэвалюцыі ў аёцы.

На нараду павінны зьявіцца прадастаўнікі вын. бюро і т. т., вылучаныя дакладчыкамі для пасады ў падшэфную аёцу.

БЕЛАРУСКІЯ ПЫТАНЬНІ Ў ЦЭНТРЫ

(Ад нашага маскоўскага карэспандэнта)

Завоз хлеба і фуражу ў Беларусь

100.000 п. жыта і 120.000 пуд. пшаніцы.

Кнігаабмен з заграміцай

Удзельнае маркуецца завозіць ў Беларусь

Такім чынам усяго вывезацца

По даных усеапааага таварыства культурнай сувязі з заграміцай за тры кварталы — студзень-верасень

